

RAPORT O STANIE GMINY KOWALE OLECKIE ZA ROK 2021

maj 2022 r.

I. WSTĘP	str. 4
II. DANE O GMINIE	str. 4
II.1. Położenie	str. 4
II.2. Zarządzanie Gminą	str. 4
II.3. Demografia	str. 9
II.4. Jubileusze pożycia małżeńskiego	str. 11
III. GOSPODARKA PRZESTRZENNA	str. 11
III.1. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	str. 11
III.2. Wydane decyzje administracyjne o warunkach zabudowy	str. 13
IV. OCHRONA ŚRODOWISKA I ROLNICTWO	str. 13
IV.1. Ochrona przyrody	str. 13
IV.2. Ochrona zwierząt	str. 14
IV.3. Ochrona klimatu i powietrza	str. 14
IV.4. Wody powierzchniowe i podziemne	str. 15
IV.5. Ochrona przed substancjami niebezpiecznymi	str. 15
IV.6. Obszary zielone	str. 15
IV.7. Rolnictwo	str. 16
IV.8. Gospodarka odpadami	str. 17
IV.9. Składowisko odpadów w Stożnem	str. 19
V. KOMUNIKACJA I DROGOWNICTWO	str. 19
V.1. Sieć drogowa	str. 19
V.2. Inwestycje drogowe	str. 19
V.3. Zezwolenie na przewóz osób	str. 20
VI. GOSPODARKA KOMUNALNA	str. 21
VI.1. System zaopatrzenia w wodę	str. 21
VI.2. Jakość wody pitnej	str. 24
VI.3. System kanalizacyjny	str. 24
VII. TURYSTYKA I GOSPODARKA	str. 27
VII.1. Turystyka	str. 27
VII.2. Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej	str. 28
VII.3. Koncesje na alkohol i liczba punktów sprzedaży alkoholu	str. 29
VII.4. Organizacje pozarządowe	str. 29
VII.5. Fundusz sołecki	str. 30
VII.6. Bezrobocie	str. 30
VIII. OŚWIATA I WYCHOWANIE	str. 31
VIII.1. Przedszkola i Punkty Przedszkolne	str. 31
VIII.2. Szkoły Podstawowe	str. 32
VIII.3. Zatrudnienie w placówkach oświatowych	str. 33
VIII.4. Baza lokalowa i wyposażenie szkół	str. 34
VIII.5. Projekty realizowane w placówkach szkolnych w roku 2021	str. 34
IX. KULTURA I ZABYTKI	str. 35
IX.1. Gminny Centrum Kultury w Kowalach Oleckich	str. 35
IX.2. Gminna Biblioteka Publiczna w Kowalach Oleckich	str. 39
IX.3. Zabytki	str. 41
X. GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI	str. 43
X.1. Stan mienia komunalnego	str. 43
X.2. Sprzedaż	str. 45
X.3. Dzierżawa i najem	str. 45
X.4. Użytkowanie wieczyste	str. 45

XI. POMOC SPOŁECZNA I OCHRONA ZDROWIA.....	str. 45
XI.1. Działania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalach Oleckich.....	str. 45
XI.2. Pomoc środowiskowa i organizacja społeczności lokalnej	str. 46
XI.3. Udzielone świadczenia	str. 48
XI.4. Udzielone świadczenia w ramach zadań zleconych Gminie Kowale Oleckie	str. 48
XI.5. Poradnictwo specjalne	str. 48
XI.6. Wsparcie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej	str. 48
XI.7. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym opieki rodziców – rodzinna piecza zastępcza	str. 49
XI.8. Pomoc instytucjonalna świadczona przez system pomocy społecznej w Kowalach Oleckich	str. 50
XI.9. Domy Pomocy Społecznej.....	str. 50
XI.10. Ośrodki wsparcia	str. 50
XI.11. Środowiskowy Dom Samopomocy w Kowalach Oleckich	str. 51
XI.12. Świadczenia wynikające z polityki społecznej państwa i gminy.....	str. 53
XI.13. Samodzielny Publiczny Gminny Ośrodek Zdrowia w Kowalach Oleckich	str. 54
XI.14. Programy profilaktyczne	str. 55
XII. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	str. 58
XII.1. Jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych	str. 58
XII.2. Zarządzanie kryzysowe	str. 61
XII.3. Obrona cywilna	str. 61
XII.4. Współpraca z policją	str. 62
XIII. MAJĄTEK I BUDŻET GMINY	str. 62
XIII.1. Wykonanie budżetu	str. 62
XIII.2. Dochody	str. 62
XIII.3. Wydatki	str. 63
XIII.4. Przychody i rozchody	str. 64
XIV. ZAKOŃCZENIE	str. 65

ROZDZIAŁ I WSTĘP

Raport o stanie gminy Kowale Oleckie został opracowany w oparciu o art. 28aa ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583, 1005) i jest podsumowaniem działalności Wójta za 2021 r., w szczególności z realizacji polityk, programów, strategii oraz uchwał Rady Gminy. Opracowany został na podstawie informacji przekazanych przez pracowników Urzędu Gminy, jednostek organizacyjnych i instytucji. Przedstawia sytuację Gminy pod względem gospodarki, środowiska, zagospodarowania przestrzennego, społeczeństwa oraz zarządzania Gminą. Zawiera również dane o budżecie Gminy, dochodach i wydatkach.

Raport pozwala w sposób obiektywny przyjrzeć się tendencjom rozwojowym oraz zmianom, jakie zachodzą w różnych obszarach funkcjonowania Gminy Kowale Oleckie w tym również codziennego życia jej mieszkańców.

ROZDZIAŁ II DANE O GMINIE

II. 1. Położenie

Gmina Kowale Oleckie jest gminą wiejską, położoną w powiecie oleckim, w północno-wschodniej części województwa warmińsko-mazurskiego. Od północy sąsiaduje z gminami Gołdap i Banie Mazurskie, od wschodu z gminą Filipów położoną w województwie podlaskim, od południa z gminami Olecko i Świętajno, zaś od zachodu z gminą Kruklanki. Gmina zajmuje obszar 251,53 km² co stanowi 28,79 % powierzchni powiatu oleckiego.

Mapa.II.1. Położenie gminy Kowale Oleckie w województwie warmińsko-mazurskim.

II. 2. Zarządzanie Gminą

Do zadań własnych Gminy należy dbałość o porządek publiczny, oświatę, kulturę, infrastrukturę, pomoc społeczną, ochronę środowiska.

Natomiast zadania zlecone przez administrację rządową – dotyczą spraw obywatelskich, stanu cywilnego, wyborów, obronności i pomocy społecznej.

Władze Gminy

Wójt jest organem wykonawczym, którego kadencja trwa 5 lat. Wójt wykonuje uchwały Rady Gminy i zadania określone przepisami prawa. Do zadań Wójta należy w szczególności: opracowywanie strategii, programów rozwoju, gospodarowanie mieniem komunalnym, wykonywanie budżetu.

Funkcję Wójta sprawuje Krzysztof Locman.

Urząd Gminy wykonuje zadania mające na celu realizację spoczywających na Gminie zadań własnych, zadań zleconych, zadań wykonywanych na podstawie porozumienia z organami administracji rządowej (zadań zleconych), zadań publicznych powierzonych Gminie w drodze zawartych porozumień. Podstawowym celem działalności Urzędu jest zapewnienie interesantom profesjonalnej i przyjaznej obsługi.

W skład kierownictwa Urzędu wchodzi:

Sekretarz Gminy – Teresa Kołodzińska-Sieńko, Skarbnik Gminy – Dorota Zaniewska, p.o. Kierownika Referatu ds. Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, Ewidencji Działalności Gospodarczej – Piotr Masalski, Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego – Jolanta Guzewska.

Rada Gminy jest organem stanowiącym i kontrolnym wybieranym na pięcioletnią kadencję. Do właściwości Rady Gminy należą wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania Gminy. Są to m.in.: uchwalanie statutu Gminy, uchwalanie budżetu Gminy, uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, podejmowanie uchwał w sprawach podatków i opłat w granicach określonych w odrębnych ustawach. Rada obraduje na sesjach zwołanych przez Przewodniczącą Rady Gminy. Termin sesji, jej miejsce i porządek obrad podaje się do wiadomości mieszkańców oraz stworzona jest możliwość śledzenia transmisji na żywo poprzez system eSesja czy też odtworzenie obrad z pliku zamieszczonego na Portalu Gminy Kowale Oleckie <http://www.kowaleoleckie.eu/>.

Ustawowy skład Rady Gminy Kowale Oleckie wynosi 15 radnych. Na dzień 31 grudnia 2021 roku Rada Gminy funkcjonowała w składzie 14 osobowym:

Teresa Truchan – Przewodnicząca Rady, Jerzy Koloszewski – Wiceprzewodniczący Rady, Radni: Henryk Baranowski, Małgorzata Babiarz, Barbara Gulbierz, Justyna Kościeszka, Zbigniew Miszkiewicz, Jan Niedźwiedzki, Wanda Obuchowska, Joanna Sinderewicz, Dariusz Sznajder, Beata Szulińska, Grzegorz Szuliński, Ewa Ścipień.

Sprawozdanie z realizacji uchwał Rady Gminy w Kowalach Oleckich w 2021 r.

W 2021 roku Rada Gminy w Kowalach Oleckich obradowała i podejmowała rozstrzygnięcia na 10 posiedzeniach, w tym 2 zostały zwołane w trybie nadzwyczajnym. Odbyła 36 posiedzeń komisji. W sprawach należących do jej kompetencji podjęła 82 uchwały, w tym dotyczących:

- budżetu i finansów – 35
- administracji i ustroju gminy – 7
- gospodarki komunalnej i ochrony środowiska – 26
- gospodarki przestrzennej – 2
- pomocy społecznej – 2
- inne - 10 (m.in. rozpatrzenie skarg, wniosków i petycji oraz przekazania pisma wg właściwości)

W posiedzeniach uczestniczyli: Wójt Kowali Oleckich, Sekretarz Gminy, Skarbnik Gminy.

W minionym roku, ze względu na pandemię w sesjach rady gminy w sposób bezpośredni nie uczestniczyli dyrektorzy/kierownicy jednostek organizacyjnych Gminy, sołtysi oraz publiczność.

Protokoły ze wszystkich posiedzeń oraz podjęte na nich uchwały organ wykonawczy Gminy udostępnił do publicznego wglądu, publikując je w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy w Kowalach Oleckich.

Stosownie do art. 86 i art. 90 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, ze zm.) uchwały były przekazywane do organów nadzoru, tj. Wojewody Warmińsko-Mazurskiego i Regionalnej Izby Obrachunkowej - w zakresie spraw finansowych. 28 uchwał zostało opublikowanych w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Rozstrzygnięcia nadzorcze:

- rozstrzygnięcia nadzorcze Wojewody Warmińsko-Mazurskiego – 4
- uchwały Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Olsztynie – 0

Oświadczenia, stanowiska Rady Gminy:

Na sesji w dniu 25 maja 2021 r. Rada Gminy wydała 2 oświadczenia w następujących sprawach:

- 1) wniosku o uznanie obiektu przyrodniczego za pomnik przyrody (gatunek drzewa – brzoza brodawkowata),
- 2) wniosku o uznanie obiektu przyrodniczego za pomnik przyrody (gatunek drzewa – dąb szypułkowy).

Przynależność Gminy Kowale Oleckie do krajowych i regionalnych organizacji samorządowych, stowarzyszeń, związków, itp.

Tabela.II.1.Przynależność Gminy Kowale Oleckie do związków i stowarzyszeń wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.

L.p.	Nazwa	Dokument przynależności (uchwała , porozumienie, itp.)
Związki		
1.	Związek Gmin Warmińsko Mazurskich w Olsztynie	Uchwała Nr VII/50/99 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 6 lipca 1999 roku w sprawie przystąpienia do Związku Gmin Warmińsko – Mazurskich
2.	Związek Międzygminny „Gospodarka Komunalna” w Elku	Uchwała Nr XXV/178/05 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 31 marca 2005 roku w sprawie przystąpienia Gminy Kowale Oleckie do Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna” w Elku i przyjęcia Statutu Związku
Stowarzyszenia		
1.	Stowarzyszenie Samorządów Polskich „Euroregionu Niemen” w Suwałkach	Uchwała Nr XVI/102/2000 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 29 maja 2000 roku w sprawie przystąpienia do Stowarzyszenia Gmin Euroregionu „Niemen”
2.	Stowarzyszenie Powiatów, Miast i Gmin „Stowarzyszenie EGO Kraina Bociana” w Olecku	Uchwała Rady Gminy Kowale Oleckie Nr X/80/03 z dnia 29 października 2003 roku w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie Gminy Kowale Oleckie do stowarzyszenia powiatów, miast i gmin Elk-Olecko, Gołdap
3.	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Lider w EGO” w Olecku	Uchwała nr XIV/111/08 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 21 kwietnia 2008 roku w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie Gminy Kowale Oleckie do Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Lider w EGO”

Partnerstwo na gruncie krajowym lub zagranicznym

Gmina nie należy do zrzeszeń o charakterze międzynarodowym (art. 4 ust. 5 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o zasadach przystępowania jednostek samorządu terytorialnego do międzynarodowych zrzeszeń społeczności lokalnych i regionalnych Dz. U. z 2000 r. Nr 91, poz. 1009, ze zm. - wskazuje, że przynależność do tego rodzaju zgrupowań musi poprzedzać zgoda ministra właściwego do spraw zagranicznych).

Rada Społeczna SPGOZ w Kowalach Oleckich

Skład Rady Społecznej:

1. Krzysztof Locman – przewodniczący
2. Paweł Modrakowski – przedstawiciel Wojewody Warmińsko – Mazurskiego
3. Małgorzata Babiarz – przedstawiciel Rady wybrany przez Radę Gminy
4. Sinderewicz Joanna - przedstawiciel Rady wybrany przez Radę Gminy
5. Teresa Truchan - przedstawiciel Rady wybrany przez Radę Gminy

Rada Społeczna Samodzielnego Publicznego Gminnego Ośrodka Zdrowia w Kowalach Oleckich odbyła 3 posiedzenia. Podjęto 2 uchwały, a mianowicie:

- 1) w sprawie zaopiniowania rocznego sprawozdania z planu finansowego, w tym planu inwestycyjnego, Samodzielnego Publicznego Gminnego Ośrodka Zdrowia za 2020 rok oraz podziału zysku,
- 2) w sprawie zaopiniowania planu finansowego, w tym planu inwestycyjnego na 2022 rok.

Rada Programowa Gminnego Centrum Kultury w Kowalach Oleckich

Rada Programowa Gminnego Centrum Kultury w Kowalach Oleckich w roku 2021 odbyła 3 posiedzenia.

Skład Rady Programowej GCK:

1. Krzysztof Locman – przewodniczący
2. Janina Szczęsna – przedstawiciel środowisk twórczych
3. Teresa Truchan – przedstawiciel Rady Gminy Kowale Oleckie
4. Jerzy Koloszewski - przedstawiciel Rady Gminy Kowale Oleckie

Rada Programowa GCK pozytywnie zaopiniowała:

- 1) sprawozdanie finansowe za 2020 r. ,
- 2) sprawozdanie finansowe za I półrocze 2021 r. ,
- 3) plan rzeczowo – finansowy na 2022 r.

Liczba zebrań wiejskich w sołectwach i ich charakter

Liczba zebrań łącznie – 3:

- 1) liczba zebrań wyborczych (wybory sołtysa i rady sołeckiej) - 0
- 2) zebranie tematyczne - 3

Niewielka liczba zebrań wiejskich spowodowana była przede wszystkim z ograniczeń wynikających z obostrzeń sanitarnych z powodu pandemii.

II. 3. Demografia

Gmina Kowale Oleckie na dzień 31 grudnia 2021 r. liczyła **4 828** mieszkańców, w tym: 2 380 kobiet i 2 448 mężczyzn.

Na terenie gminy położonych jest 44 miejscowości. Największymi wsiami Gminy są: Kowale Oleckie (1799 mieszkańców), Stożne (385 mieszkańców), Drozdowo (211 mieszkańców), Sokółki (191 mieszkańców), Golubki (170 mieszkańców).

Tabela.II.2.Liczba ludności gminy Kowale Oleckie wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.

L.p.	Sołectwo	Nazwa miejscowości	Liczba mieszkańców	Urodzenia	Zgony
1.	Bialskie Pola	Bialskie Pola	40	-	-
2.	Borkowiny	Borkowiny	137	1	1
3.	Chelchy	Chelchy	52	1	-
4.	Cicha Wólka	Cicha Wólka	59	-	-
5.	Czerwony Dwór	Czerwony Dwór	89	1	1
		Borki	23	-	2
		Główka	8	-	-
		Koniszki	3	-	-
		Leśny Zakątek	30	-	-
		Rogojny	0	-	-
		Wierzbianki	23	-	-
6.	Czukty	Czukty	52	2	-
7.	Dorsze	Dorsze	49	1	3
		Piastowo	19	-	1
8.	Drozdowo	Drozdowo	211	1	2
		Drozdówko	28	-	-
9.	Golubie Wężewskie	Golubie Wężewskie	59	-	2
10.	Golubki	Golubki	170	-	5
11.	Gorczyce	Borysowo	0	-	-
		Budki	0	-	-
		Daniele	115	-	-
		Gorczyce	16	1	1
12.	Guzy	Guzy	56	-	1
13.	Jabłonowo	Jabłonowo	103	-	3
14.	Kiliany	Kiliany	60	-	1
		Kilianki	28	-	1
15.	Kowale Oleckie	Kowale Oleckie	1 799	20	27
16.	Lakiele	Lakiele	157	-	3
		Kucze	34	1	-
17.	Monety	Monety	90	-	1
18.	Rogówko	Rogówko	63	-	-
19.	Sokółki	Sokółki	191	2	2
		Mściszewo	66	-	-
		Żydy	56	-	2
20.	Stacze	Stacze	133	1	3
21.	Stożne	Stożne	385	6	3
22.	Szarejki	Szarejki	91	3	1

23.	Szeszki	Szeszki	41	1	-
24.	Szwalk	Szwalk	71	-	-
		Mazury	26	-	-
		Zawady Małe	2	-	-
25.	Wężewo	Gościrady	0	-	-
		Wężewo	155	4	3
26.	Zawady Oleckie	Zawady Oleckie	38	-	-
Ogółem			4 828	46	69

Tabela. II.3. Struktura ludności według płci i wieku – stan na 31 grudnia 2021 r.

Wiek	0-6		7-15		16-19		20-60 K 20-65 M		Pow. 60	Pow. 65
Płeć	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M
Razem	173	173	238	241	115	123	1226	1608	628	303

W gminie Kowale Oleckie kobiety stanowią - 49,3%, mężczyźni - 50,7% ogólnej liczby mieszkańców.

Tabela. II.4. Ludność gminy wg płci w latach 2015-2021

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
KOBIETY	2639	2589	2541	2473	2441	2410	2380
MĘŻCZYŹNI	2704	2680	2646	2566	2535	2477	2448
OGÓŁEM	5343	5269	5187	5039	4976	4887	4828

Wykres II.1. Ludność Gminy Kowale Oleckie w latach 2014-2021

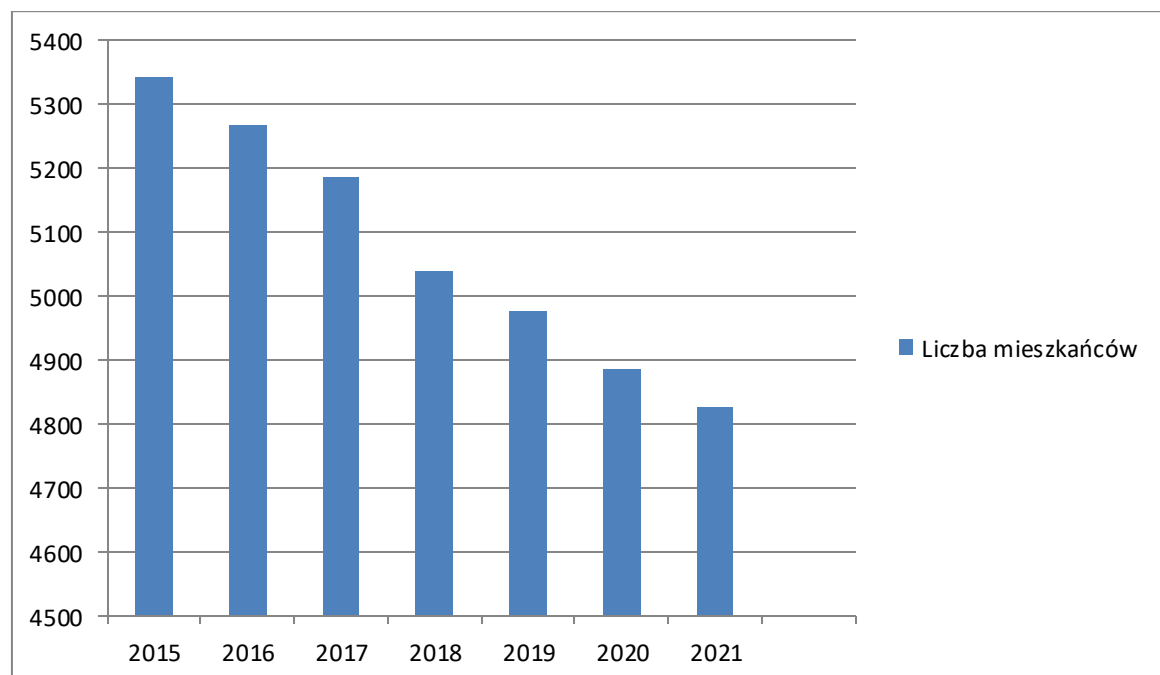

Tabela. II.5. Przemieszczenia ludności gminy w latach 2015-2021

RODZAJ	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ZAMELDOWANIA	120	119	134	149	140	151	158
WYMELDOWANIA	255	229	246	263	246	254	245

Tabela. II.6. Statystyka urodzeń, zawartych małżeństw i zgonów w gminie Kowale Oleckie w latach 2014-2021

ROK	URODZENIA	MAŁŻEŃSTWA	ZGONY
2014	44	25	73
2015	47	29	55
2016	50	41	62
2017	55	29	66
2018	54	38	65
2019	42	32	67
2020	53	26	89
2021	46	29	69

II. 4. Jubileusze pożycia małżeńskiego

Tabela.II.7. Jubileusze długoletniego pożycia małżeńskiego

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
50 lecie	3	8	9	7	4	10	10
55 lecie	4	5	2	3	2	0	0
60 lecie	3	1	1	0	0	1	0
65 lecie i więcej	0	0	0	0	0	2	0

W 2021 r. na terenie gminy nie było mieszkańców obchodzących jubileusz 100 urodzin.

ROZDZIAŁ III GOSPODARKA PRZESTRZENNA

III. 1. Miejsowy plan zagospodarowania przestrzennego

Podstawowe kierunki zagospodarowania gminy wyznacza studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Jest to dokument planistyczny o charakterze ogólnym, obejmujący obszar całej gminy. Celem studium jest określenie polityki przestrzennej gminy i lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.

Na terenie gminy obowiązuje studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kowale Oleckie uchwalone uchwałą Nr RG.0007.277.2014 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 14 listopada 2014 r. Uszczegółowienie zasad zagospodarowania terenów następuje w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego Gminy Kowale Oleckie

Lp.	Nazwa miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	Numer i data uchwały Rady Gminy
1.	Miejscowy planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Kowale Oleckie	Uchwała Nr V/38/2003 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 9 kwietnia 2003 r.
2.	Miejscowy planu zagospodarowania przestrzennego terenów złóż kruszywa „Stożne IV” i „Stożne V” we wsi Stożne w gminie Kowale Oleckie	Uchwała Nr VIII/66/2003 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 4 września 2003 r.
3.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów złóż kruszywa „Stożne VI” we wsi Stożne Gołubki w gminie Kowale Oleckie	Uchwała Nr VIII/67/2003 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 4 września 2003 r.
4.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Gorczyce w gminie Kowale Oleckie (złoża kruszywa naturalnego „GORCZYCE”)	Uchwała Nr XXIV/175/2005 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 11 lutego 2005 r.
5.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Kowale Oleckie w części obrębu geodezyjnego Kowale Oleckie, Monety, Gorczyce i Kucze	Uchwała Nr RG.0007.99.2016 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 17 marca 2016 r.
6.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w obrębie geodezyjnym Sokółki w miejscowości Sokółki w Gminie Kowale Oleckie	Uchwała Nr RG.0007.61.2019 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 6 sierpnia 2019 r.
7.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Stożne	Uchwała Nr RG.0007.185.2021 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 10 lutego 2021
8.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Kowale Oleckie	Uchwała Nr RG.0007.209.2021 Rady Gminy Kowale Oleckie z dnia 22 czerwca 2021

W przypadku, gdy dla określonego terenu nie uchwalono miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, przedsięwzięcia są realizowane w drodze ustalenia warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.

Wydane decyzje administracyjne o warunkach zabudowy

Tabela.III.2 Zestawienie decyzji o warunkach zabudowy w gminie Kowale Oleckie wydanych latach 2016 - 2021 z podziałem na funkcje.

PRZEZNACZENIE	ROK						
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	RAZEM
Obiekty mieszkalne	9	9	13	14	17	19	72
Obiekty usługowe	-	-	1	-	4	-	5
Obiekty produkcyjne	1	1	1	2	-	-	5
Obiekty garażowe, gospodarcze, magazynowe	4	4	7	4	-	4	23
Obiekty zabudowy zagrodowej	1	1	2	2	2	3	11
Obiekty rekreacyjne	-	-	1	2	3	-	6
Zmiana przeznaczenia	3	3	4	1	2	4	17
Infrastruktura techniczna	2	2	-	-	-	10	14
RAZEM	20	20	29	25	28	40	162

ROZDZIAŁ IV OCHRONA ŚRODOWISKA I ROLNICTWO

IV.1. Ochrona przyrody

Gmina Kowale Oleckie charakteryzuje się dosyć wysokim wskaźnikiem lesistości wynoszącym ponad 37% powierzchni gminy, co stanowi wartość wyższą od średniej krajowej (29,6%), średniej wojewódzkiej (31,4%) i średniej powiatowej około (30,0%).

Na terenie gminy Kowale Oleckie znajdują się obszary cenne przyrodniczo, objęte ochroną prawną wynikającą z ustawy o ochronie przyrody. Są to: 2 obszary sieci Natura 2000 (Obszar specjalnej ochrony ptaków Puszcza Borecka – 18 963 ha, Obszar specjalny ochrony siedlisk Ostoja Borecka – 25 340 ha), 3 Obszary Chronionego Krajobrazu (Obszar Chronionego Krajobrazu Puszczy Boreckiej - 22 861 ha, Obszar Chronionego Krajobrazu Wzgórz Szeskich – 12 495 ha, Obszar Chronionego Krajobrazu Jezior Oleckich – 10 521 ha), 5 rezerwatów przyrody: Cisowy Jar (10,7 ha florystyczny, stanowiska cisa), Wyspa Lipowa na jeziorze Szwałk Wielki (florystyczny 2,7 ha drzewostan lipy), Mazury (372,6 ha krajobrazowy zespół wodno-leśny Puszczy Boreckiej), Lipowy Jar (zachowanie drzewostanu i rzeźby terenu pow. 49,54 ha) oraz Borki (zachowanie naturalnych zbiorowisk leśnych) oraz 16 pomników przyrody, w tym grupy drzew oraz pojedyncze drzewa.

IV. 2. Ochrona zwierząt

Zadaniem własnym Gminy jest między innymi zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom. Corocznie przyjmowany jest Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobieganiu bezdomności zwierząt na terenie Gminy Kowale Oleckie. W 2021 r. taki program Rada Gminy Kowale Oleckie przyjęła uchwałą nr RG.0007.193.2021 w dniu 30 marca 2021 r.

Umowę na wylapywanie oraz zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom na terenie Gminy w roku 2021 realizowało schronisko "SONIECZKOWO" w Żarnowie Pierwszym k/ Augustowa.

Wykonując zadania określone w programie opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Kowale Oleckie zapewniono miejsce tymczasowej opieki dla zwierząt hodowlanych w gospodarstwie rolnym w miejscowości Rogówko.

IV. 3. Ochrona klimatu i powietrza

W maju 2015 r. przyjęto do realizacji „Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Kowale Oleckie. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej jest dokumentem średniookresowym, który wyznacza cele i działania na kilka lat. W proces tworzenia Planu zostały zaangażowane różne grupy interesariuszy z terenu gminy, wśród których były władze gminy, pracownicy urzędu gminy, władze i pracownicy jednostek organizacyjnych gminy, a także przedstawiciele lokalnego społeczeństwa i przedsiębiorców. Plan został poddany procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Gmina Kowale systematycznie od wielu lat realizuje działania zmierzające do zmniejszenia zużycia energii oraz mniejszej emisji zanieczyszczeń. Wynikają one z przyjętych i systematycznie aktualizowanych dokumentów strategicznych Gminy, w tym Planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Gminy Kowale Oleckie. Główny cel Planu Gospodarki Niskoemisyjnej to: redukcja emisji zanieczyszczeń o 20% do 2020 r. w stosunku do roku bazowego na terenie gminy Kowale Oleckie. Proces wdrażania jest złożonym przedsięwzięciem, wymagającym dobrego przygotowania i stałej komunikacji ze społeczeństwem. W Planie zostały określone podstawowe źródła emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych na obszarze gminy, którymi w największym stopniu są emitery lokalne. Uwzględniając możliwości finansowe Gminy, jak również możliwości wsparcia zewnętrznymi środkami władze wybierają do realizacji zrównoważony wariant działań, dający pewność realizacji zakładanych efektów ekologicznych i wyznaczonych celów, który w ostatnich latach nakierowany jest przede wszystkim na podniesienie standardów w jakości i bezpieczeństwie układów komunikacyjnych oraz promowania zastosowań odnawialnych źródeł energii ale także zakupu wysokosprawnych urządzeń spalinyowych do utrzymania zasobów Gminy i bezpieczeństwa jej mieszkańców.

IV.4. Wody powierzchniowe i podziemne

wody powierzchniowe

Na terenie gminy Kowale Oleckie brak jest większych cieków powierzchniowych. Do najważniejszych należą cieki: Jarka i Ełk (zwana Czarną Strugą), Mazurka oraz Jegrznia (Lega), a także strumień płynący po wschodnim obrzeżu Puszczy Boreckiej. Rzeką Jarka jest źródłową strugą rzeki Gołdapy. Źródła tej rzeki znajdują się na terenie gminy w północno-wschodniej części wsi Szarejki. Rzeką Ełk (Czarna Struga) ma swoje źródła nieopodal miejscowości Siedliska, około 12 km od Gołdapi i płynie w kierunku południowym. Przepływa przez jeziora: Szwałk, Piłwąg, Łąžno, Litygajno, Łaśmiady, Straduny, Maleckie i Ełckie, zmieniając kilkakrotnie swoją nazwę (Czarna Struga, Łązna Struga, Ełk). Kończy swój bieg wpływając do Biebrzy. Rzeką Jegrznia (Lega) jest prawobrzeżnym dopływem Biebrzy. Źródła Jegrzni zlokalizowane są na północny – zachód od wsi Szarejki. Rzeką Mazurka płynąca w zachodniej części gminy Kowale Oleckie jest dopływem jeziora Łąžno, do którego uchodzi w południowo-wschodniej jego części.

Gmina charakteryzuje się występowaniem małej ilości jezior. Większe ich skupienie występuje jedynie w południowo-zachodniej części gminy. Występujące na terenie gminy jeziora są pochodzenia rynnowego, przepływowe. Do największych należą m.in. Szwałk Mały, Szwałk Wielki, Piłwąg. Jezioro Szwałk Wielki jest największym zbiornikiem na terenie gminy i zajmuje powierzchnię ponad 2 km². Jego maksymalna głębokość to ok. 11 m. Wiele małych jezior przechodzi proces eutrofizacji, który prowadzi do przekształcenia tych zbiorników w płytkie stawy, zamieniające się kolejno w torfowiska wysokie.

wody podziemne

Na całym obszarze gminy dominuje czwartorzędowe piętro wodonośne. Występujące wody podziemne są średniej jakości i wymagają uzdatniania. Są również wody, w których stwierdzono przekroczenie wartości dopuszczalnych dla wód do picia. Na obniżenie jakości wód mają wpływ przede wszystkim takie wskaźniki jak – żelazo, mętność i barwa. Mają one pochodzenie naturalne. Obecne w dużych ilościach żelazo (Fe), wraz z towarzyszącym mu manganem (Mn), jest charakterystyczne dla czwartorzędowych osadów wodnolodowcowych. Z obecnością związków Fe i Mn oraz substancji organicznej związane są też mętność i barwa wód.

IV.5. Ochrona przed substancjami niebezpiecznymi

Gmina Kowale Oleckie w 2021 r. nie realizowała zadań z tytułu ochrony przed substancjami niebezpiecznymi (dotyczy azbestu i wyrobów zawierających azbest).

IV.6. Obszary zielone

Na terenie gminy Kowale Oleckie znajdują się tereny zieleni, które służą mieszkańcom jako tereny wypoczynkowe, do zabaw dla dzieci, a także podnoszą standard miejscowości, estetykę i funkcjonalność. Takie tereny znajdują się w większości miejscowościach.

Największym terenem w gminie Kowale Oleckie jest park spacerowo – wypoczynkowy położony w Kowalach Oleckich, z licznymi alejkami, ławkami, placem zabaw dla dzieci oraz elementami siłowni zewnętrznej. W pozostałych miejscowościach gminy obiekty te zostały utworzone jako tereny rekreacyjne często z funkcjami wypoczynkowo – sportowymi, jak np. w miejscowościach: Stożne, Sokółki, Jabłonowo, Szwałk, Golubki, Borokowiny, Drozdowo. Od 2020 roku w Kowalach Oleckich i w Sokółkach funkcjonują Otwarte Strefy Aktywności,

które zostały utworzone przy wsparciu środkami rządowymi przez Ministerstwo Sportu i Turystyki.

IV.7. Rolnictwo

Gmina Kowale Oleckie jest gminą, w której rolnictwo dominuje. Jest to przede wszystkim działalność wykonywana przez osoby fizyczne. Użytki rolne zajmują powierzchnię blisko 53% powierzchni gminy. W produkcji zwierzęcej przeważa chów bydła mlecznego i opasowego. Gleby są ważnym składnikiem środowiska naturalnego. Występuje tu mozaika gleb brunatnych i bielcowych oraz czarne ziemie i mady. Gleby brunatne występują na terenach pagórkowatych falistych, na skale macierzystej, którą jest glina zwałowa i piaski gliniaste. Gleby bielcowe utworzyły się na piaskach glaciofluwialnych. Największe zróżnicowanie typów, rodzajów i gatunków gleb występuje w obrębie Wzgórz Szeskich. Najlepsze gleby – klasy III oraz IV bonitacyjnej należące do kompleksu 2-ego (pszennego dobrego) i 4-ego (żytniego bardzo dobrego), występują głównie w rejonie miejscowości: Jabłonowo, Sokółki, Guzy, Szeszki, Szwałk, Borkowiny, Chełchy, Kowale Oleckie, Kucze, Gorczyce, Drozdowo i Lakiele. Mniej korzystne gleby, tj. kompleksu 3-ego (pszennego wadliwego) oraz kompleksu 5-ego (żytniego dobrego) występują w rejonie miejscowości: Kowale Oleckie, Jabłonowo, Szwałk, Wężewo, Kucze, Drozdowo, Zawady Oleckie, Szarejki, Monety, Kiliany, Kilianki, Stożne i Golubie Węzewskie. Udział gruntów ornych o poszczególnych klasach bonitacyjnych przesądza o strukturze upraw, wśród których dominuje kukurydza na kiszonkę w ilości ponad 900 ha. Pozostałe uprawy to zboża: pszenica ozima i jara około 1 000 ha, żyto – 200 ha, mieszanki zbożowe – 1 750 ha, owies – 220 ha, pszenżyto – 850 ha, jęczmień – 400 ha, rzepak – 500 ha.

Na uwagę zasługuje stosunkowo wysoki odsetek powierzchni łąk i pastwisk (również na gruntach ornych), co umożliwi rozwój hodowli bydła mlecznego i mięsnego. W niszy ze względu na afrykański pomór pozostaje chów trzody chlewnej, który prowadzony jest w zaledwie 5 gospodarstwach rolnych.

Tabela. IV.1. Liczba gospodarstw rolnych według powierzchni

Lp.	Gospodarstwa rolne o powierzchni	Gmina Kowale Oleckie	
		Liczba gospodarstw	Struktura w % w ilości gospodarstw
1.	od 1,00 do 1,99 ha	170	23,51
2.	od 2,00 do 4,99 ha	149	20,61
3.	od 5,00 do 9,99 ha	102	14,11
4.	od 10,00 do 14,99 ha	78	10,79
5.	od 15,00 do 19,99 ha	56	7,75
6.	od 20,00 do 49,99 ha	129	17,84
7.	od 50,00 do 99,99 ha	29	4,01
8.	100 ha i więcej	7	0,97
	w tym: powyżej 300 ha	3	0,41
Razem		723	100

Powyższe dane wskazują, że gospodarstwa rolne małe – o powierzchni do 15 ha, stanowią 499 gospodarstw rolnych co stanowi ponad 69 % z ogólnej ich liczby tj. 723 wszystkich gospodarstw.

IV. 8. Gospodarka odpadami

W 2021 na terenie Gminy Kowale Oleckie funkcjonował Wspólny System Segregacji Odpadów (WSSO) zgodnie z którym obowiązywał system zbiórki odpadów w systemie pojemnikowo/workowym z podziałem na frakcje: metale i tworzywa sztuczne, papier, szkło, odpady ulegające biodegradacji oraz odpady zmieszane/resztkowe. Ponadto na terenie gminy selektywnie zbierane są także frakcje: zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, szkło, złom metalowy, inne niż niebezpieczne odpady budowlane i rozbiórkowe, odpady wielkogabarytowe, popiół paleniskowy, odpady niebezpieczne (przeterminowane leki, baterie i akumulatory, świetlówki i inne odpady zawierające rtęć, oleje i tłuszcze jadalne, chemikalia), zużyte baterie i akumulatory, zużyte opony oraz odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych, powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych (igły i strzykawki) oraz tekstylia i odzież.

Na terenie gminy Kowale Oleckie systemem odbioru odpadów objęte były wszystkie nieruchomości (zamieszkałe i niezamieszkałe).

Podmiotem świadczącym usługę odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości była Koma Elk Sp. z o.o. Instalacją do której trafiały odpady w celu ich zagospodarowania był Zakład Unieszkodliwiania Odpadów w Siedliskach k/Elku (w ramach członkostwa Gminy w Związku Międzygminnym „Gospodarka Komunalna”)

Łączna ilość odpadów komunalnych wytworzona w 2021 roku z terenu gminy i przekazana do zagospodarowania wyniosła – 860,26 Mg (dane obejmują odpady odebrane bezpośrednio od właścicieli nieruchomości, wysegregowane w instalacji oraz zgromadzone w PSZOK-ach), w tym:

- papier i tektura- 18,5 Mg
- metale i tworzywa sztuczne- 104,1 Mg
- szkło- 75,1 Mg
- odpady biodegradowalne- 23,6 Mg
- odpady zmieszane/resztkowe -532,42 Mg
- odpady wielkogabarytowe -48,3 Mg
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny – 8,5 Mg
- popiół paleniskowy -24,84 Mg
- pozostałe- 24,9 Mg

Przyjęte w 2021 roku metody naliczenia opłaty za gospodarowanie odpadami:

- nieruchomości zamieszkałe – od 1 mieszkańca;
- nieruchomości niezamieszkałe:
 - za pojemnik/worek przy jednorazowym odbiorze
 - roczna opłata ryczałtowa (domki letniskowe oraz inne nieruchomości rekreacyjno-wypoczynkowe)

Obowiązujące w 2021 roku stawki opłat:

nieruchomości zamieszkałe

Sposób gromadzenia odpadów	stawka opłaty/osobę
selektywny	29,00 zł
	25,00 zł*
nieselektywny	58,00 zł

*po uwzględnieniu częściowego zwolnienia z opłaty z tytułu kompostowania bioodpadów w kompostowniku przydomowym

nieruchomości niezamieszkałe

Sposób gromadzenia odpadów	stawka opłaty
<i>selektywny</i>	
- worek 50 l	7,57 zł
-worek 120 l	18,19 zł
-worek 160 l	24,25 zł
- worek 240 l	36,38 zł
- pojemnik 120 l	6,34 zł
- pojemnik 240 l	12,69 zł
- pojemnik 660 l	34,92 zł
- pojemnik 1100 l	58,20 zł
- kontener KP 7	370,36 zł
- opłata ryczałtowa	138,00 zł
<i>nieselektywny</i>	
- worek 50 l	15,14 zł
-worek 120 l	36,38 zł
-worek 160 l	48,50 zł
- worek 240 l	72,76 zł
- pojemnik 120 l	12,68 zł
- pojemnik 240 l	25,38 zł
- pojemnik 660 l	69,84 zł
- pojemnik 1100 l	116,40 zł
- kontener KP 7	740,72 zł
- opłata ryczałtowa	276,00 zł

IV. 9. Składowisko odpadów w Stożnem

Zamknięte i zrekultywowane składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne zlokalizowane jest w m. Stożne gm. Kowale Oleckie na działce o nr geod. 175/43. Rekultywację zakończono w 2012 roku. Obecnie prowadzony jest monitoring poeksploatacyjny. W analizowanym roku żaden z badanych parametrów fizyko-chemicznych nie wykazał przekroczenia dopuszczalnych prawem norm.

ROZDZIAŁ V KOMUNIKACJA I DROGOWNICTWO

V.1. Sieć drogowa

Na sieć drogową gminy Kowale Oleckie składają się drogi:

- krajowe,
- wojewódzkie,
- powiatowe,
- gminne (w tym drogi wewnętrzne – ulice, drogi dojazdowe do gruntów i gospodarstw).

Drogi krajowe przebiegające przez teren gminy:

- Nr 65 Gołdap – Bobrowniki (odc. w granicach gminy o dł. 15 km),

Drogi wojewódzkie przebiegające przez teren gminy:

- Nr 652 Kowale Oleckie z DW 653 w Suwałki (odc. w granicach gminy o dł. 7 km)

Drogi powiatowe o długości 100 km, w tym o nawierzchni bitumicznej – 62 km, żwirowo-gruntowe 38 km.

Drogi gminne posiadają łączną długość 337 km z tego:

- 27 km o nawierzchni bitumicznej,
- 4 km o nawierzchni betonowej,
- 2 km o nawierzchni brukowej,
- 304 km o nawierzchni gruntowej (w tym 240 km wzmocnioną żwirem).

V.2. Inwestycje drogowe

W 2021 roku zrealizowane inwestycje drogowe to:

- „Zaprojektowanie i wykonanie przebudowy gminnej drogi wewnętrznej łączącej ul. Witosa z ul. Usługową w Kowalach Oleckich” (bitumiczna),
- „Zaprojektowanie i wykonanie przebudowy gminnej drogi publicznej nr 138072N w miejscowości Stożne” (bitumiczna),
- „Przebudowa gminnej drogi publicznej nr 138042N, ul. Poprzeczna w Kowalach Oleckich” (bitumiczna),
- „Budowa łącznika ul. Witosa z ul. Usługową w Kowalach Oleckich” (bitumiczna)
- Przebudowa drogi gminnej – ul. Leśnej w Kowalach Oleckich od km 0+000 do 0+188” (bitumiczna)

V. 3. Zezwolenia na przewóz osób

Na terenie gminy Kowale Oleckie świadczone są usługi przewozu osób w ramach następujących zezwoleń:

2017

1. Biuro Usług Turystycznych, „Żak Tourist” Sp. Z o. o., ul. Rybacka 2, 16 – 300 Augustów:
 - linii autobusowej Gołdap – Warszawa oraz Gołdap – Elk.
2. Podlaska Komunikacja Samochodowa NOVA S.A., ul. Bohaterów Monte Cassino 8, 15-873 Białystok, Oddział w Suwałkach, ul. Wojska Polskiego 100, 16-400 Suwałki:
 - linia Suwałki – Giżycko przez Kowale Oleckie, Gołdap, Banie Maz., Węgorzewo.
3. Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej „POLONUS” w Warszawie spółka akcyjna, Aleje Jerozolimskie 144, 02-305 Warszawa:
 - linii nr 33 Warszawa – Gołdap przez Łomża, Elk;
 - linii nr 18 Warszawa – Gołdap przez Ostrołęka, Elk.

2018

- Podlaska Komunikacja Samochodowa NOVA S.A., ul. Bohaterów Monte Cassino 8, 15-873 Białystok, Oddział w Suwałkach, ul. Wojska Polskiego 100, 16-400 Suwałki:
- linia nr 20/10/5 Gołdap-Białystok.

2019

Andrzej Jasionowski, ul. Kolejowa 2A, 11-500 Giżycko:

- linia nr 3 Suwałki – Węgorzewo – Gdańsk.

Podlaska Komunikacja Samochodowa NOVA S.A., ul. Bohaterów Monte Cassino 8, 15-873 Białystok, Oddział w Suwałkach, ul. Wojska Polskiego 100, 16-400 Suwałki:

- linia nr 118 Olecko – Czerwony Dwór przez Stożne, Gołubie Węzewske;
- linii nr 10 Gołdap - Białystok przez Olecko, Elk, Grajewo.

2020

Podlaska Komunikacja Samochodowa NOVA S.A., ul. Bohaterów Monte Cassino 8, 15-873 Białystok, Oddział w Suwałkach, ul. Wojska Polskiego 100, 16-400 Suwałki:

- linia nr 11097 Białystok – Gołdap przez Mońki, Elk, Olecko;
- linia nr 91 Olecko – Suwałki przez Kowale Oleckie, Filipów;
- linia nr 14 Elk – Gołdap przez Olecko, Kowale Oleckie

2021

1. Podlaska Komunikacja Samochodowa NOVA S.A., ul. Bohaterów Monte Cassino 8, 15-873 Białystok, Oddział w Suwałkach, ul. Wojska Polskiego 100, 16-400 Suwałki:

- linii nr 10 Gołdap – Białystok przez Olecko, Elk, Grajewo;
- linii nr 11098 Białystok - Gołdap przez Mońki, Elk, Olecko;
- linii Gołdap – Elk przez Kowale Oleckie, Olecko.

2. Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej „POLONUS” w Warszawie spółka akcyjna, Aleje Jerozolimskie 144, 02-305 Warszawa:

- linii nr 33 Warszawa – Gołdap przez Łomżę, Elk.

3. FASTER Sp.z.o.o., ul. Marii Konopnickiej 7/4, 10-168 Olsztyn

- linia nr 61A, 61B, 62A, 62B, 63, 64, 65.

W roku 2021 zezwolenie na wykonanie regularnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym posiadały następujący przewoźnicy (podpisano 16 zezwoleń):

1. Biuro Usług Turystycznych „Żak Tourist” Sp. z o. o. ul. Rybacka 2, 16 – 300 Augustów.
2. Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej „POLONUS” w Warszawie Spółka Akcyjna, ul. Aleje Jerozolimskie 144, 02 – 305 Warszawa.
3. Podlaska Komunikacja Samochodowa NOVA S.A., ul. Bohaterów Monte Cassino 8, 15-873 Białystok, Oddział w Suwałkach, ul. Wojska Polskiego 100, 16-400 Suwałki
4. Andrzej Jasionowski, ul. Kolejowa 2A, 11-500 Giżycko
5. FASTER Sp.z.o.o., ul. Marii Konopnickiej 7/4, 10-168 Olsztyn

ROZDZIAŁ VI GOSPODARKA KOMUNALNA

VI. 1. System zaopatrzenie w wodę

System zaopatrzenie w wodę tworzą:

- 1) ujęcia wody w Kowalach Oleckich i w Stożnem,
- 2) stacje poboru i uzdatniania wody w Kowalach Oleckich i Stożnem
- 3) przepompownie wody w Lakielach, Chełchach i Szarejkach,
- 4) sieć wodociągowa.
- 5) sieć wodociągowa PWiK Gołdap.

- 6) sieć wodociągowa i ujęcie SM NOWA.
- 7) sieć wodociągowa SM Mazury.
- 8) sieć wodociągowa i ujęcie SM DROZD.

System umożliwia dostęp do wody pitnej prawie wszystkim mieszkańcom gminy (99%). Eksploatacją wodociągów gminnych zajmuje się Referat ds. Infrastruktury, Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniaowej, Ewidencji Działalności Gospodarczej Urzędu Gminy w Kowalach Oleckich

Zdolność produkcyjną ujęć wodociągowych obsługiwanych przez Urząd przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela. VI.1. Zdolność produkcyjna ujęć wodociągowych w 2021 r.

Lp.	Lokalizacja ujęć wody	Zdolność produkcyjna (m ³ /dobę)
1.	Kowale Oleckie – 2 ujęcia głębinowe	480
2.	Stożne – 2 ujęcia głębinowe	696
Razem		1176

Urząd Gminy w Kowalach Oleckich obsługuje 156,4 km rozdzielczej sieci wodociągowej i dostarcza wodę do 1260 odbiorców, z tego 1211 stanowią gospodarstwa domowe, w części połączone z gospodarstwami rolnymi.

Tabela. VI.2. Sieć wodociągowa, dane za lata 2018 – 2021

Lp.	Sieć wodociągowa	Ilość (km /szt./h)			
		2018	2019	2020	2021
1.	Długość sieci rozdzielczej	156,3	156,4	156,4	156,4
2.	Ilość przyłączy do budynków mieszkalnych	663	668	672	676
3.	Liczba awarii sieci wodociągowych	60	50	30	35
4.	Przeciętny czas usuwania awarii wodociągowej (w h)	24	24	24	8

Tabela. VI.3. Odbiorcy wody, dane za lata 2018 – 2021

Lp.	Sieć wodociągowa	Ilość (szt.)			
		2018	2019	2020	2021
1.	Gospodarka komunalna ogółem	1307	1311	1284	1260
	w tym gospodarstwa domowe	1272	1272	1242	1211

Tabela.VI.4. Pobór wody z ujęć.

Lp.	Sieć wodociągowa	Ilość (tys. m ³)			
		2018	2019	2020	2021
1.	Pobór wody ogółem	362	348	294	278
	Pobór wody średniodobowy	0,95	0,99	0,80	0,76

Tabela.VI.5. Wybrane parametry zaopatrzenia w wodę w latach 2018 -2021

Lp.	Wyszczególnienie	Sprzedaż wody pitnej (w tys. m ³)			
		2018	2019	2020	2021
1.	Sprzedaż wody pitnej dla ogółu odbiorców	134,8	136	162	140,7
2.	Zużycie wody w gospodarstwach domowych (w tym rolne)	125	127	151,5	132,5
3.	Zużycie wody w zakładach i instytucjach	9,8	9,0	10,5	8,2
4.	Zużycie wody w obiektach rekreacyjnych (letniskowych)	0	0	0	0
5.	Pobór wody na cele własne	95	90	50	50
	wskaźnik %	17	25	17	18
6.	Straty	132	126,3	82	87,3
	wskaźnik %	36	36	28	31,4
7.	Cena brutto z 1 m ³ dostarczonej wody dla wszystkich odbiorców	2,85	2,92	2,99	3,07

Na terenie gminy Kowale Oleckie na 1 km sieci wodociągowej rozdzielczej przypada zaledwie 8,05 odbiorców. Uwarunkowania te przedkładają się znacząco na wielkość strat w dostawie wody.

Najczęstszą przyczyną strat wody w sieciach wodociągowych zewnętrznych są:

- stan techniczny przewodów i armatury,
- warunki gruntowe,
- wiek instalacji przyłączy i sieci rozdzielczej wodociągowej,
- przecieki wody z nieszczelnych przewodów i uzbrojenia sieci wodociągowej,
- wady materiałów i awarie przewodów wodociągowych,
- kradzieże wody,
- nadmierne ciśnienie wody w sieci i jego zmiany w cyklu dobowym.

VI.2. Jakość wody pitnej

Woda pobierana z ujęć głębinowych w Kowalach Oleckich i Stożnem jest uzdatniana poprzez złoża filtracyjne w dwustopniowym cyklu w celu redukcji żelaza i manganu.

Mieszkańcom gminy jest dostarczana woda o jakości przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Woda jest okresowo badana w laboratoriach posiadających Certyfikat Akredytacji. Badania wykonywane są wg harmonogramu badań w zakresie monitoringu kontrolnego i przeglądowego (rozszerzonego). Harmonogram jest uzgadniany i podlega zatwierdzeniu przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego.

VI.3. System kanalizacyjny

System kanalizacyjny na terenie gminy Kowale Oleckie tworzą:

- oczyszczalnia ścieków mechaniczno-biologiczna w Kowalach Oleckich, do której podłączone są miejscowości: Kowale Oleckie, Daniele, Stożne, Golubki
- przepompownie ścieków (łącznie 18 szt.) w tym: – 6 szt. w miejscowości Kowale Oleckie, 1 szt. w miejscowości Daniele, 1 szt. w miejscowości Rogówko, 5 szt. w miejscowości Stożne, 5 szt. w miejscowości Golubki
- sieć kanalizacyjna w miejscowościach Kowale Oleckie, Daniele, Stożne, Golubki,
- oczyszczalnia ścieków w miejscowości Stacze,
- Oczyszczalnie ścieków SM Drozd w msc.: Drozdowo, Drozdówko, Borkowiny, Mściszewo, Wężewo.

Oczyszczalnia ścieków w Kowalach Oleckich

Wydajność oczyszczalni w Kowalach Oleckich wynosi 350 m³/dobę. Dopływ ścieków komunalnych do oczyszczalni następuje poprzez kolektor sanitarny o łącznej długości 25,5 km. Do sieci kanalizacyjnej podłączonych jest 580 dostawców w tym 562 gospodarstw domowych.

Tabela.VI.6. Sieć kanalizacyjna Oczyszczalnia Kowale Oleckie

Lp .	Sieć kanalizacyjna	Ilość (km /szt./h)			
		2018	2019	2020	2021
1.	Długość sieci kanalizacyjnej	24,9	25,5	25,5	25,5
2.	Ilość przyłączy do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	280	281	277	280
3.	Liczba awarii systemów kanalizacji	28	40	30	30

Tabela. VI.7. Dostawcy ścieków komunalnych Oczyszczalnia Kowale Oleckie

Lp .	Odbiorcy usług kanalizacyjnych	Ilość (km /szt.)			
		2018	2019	2020	2021
1.	Dostawcy ogółem	580	580	580	580
	w tym: gospodarstwa domowe	562	562	562	562
2.	Wskaźnik % mieszkańców odprowadzających ścieki do kanalizacji sanitarnej	49	49	49	49

Tabela.VI.8. Struktura ścieków oczyszczonych w latach 2018 – 2021 Oczyszczalnia Kowale Oleckie

Lp.	Wyszczególnienie	Ścieki oczyszczone (w tys. m ³)			
		2018	2019	2020	2021
1.	Ścieki oczyszczone ogółem, z tego:	52,1	47,7	55,45	49,0
	ścieki dopływające wg faktur	50,1	45,7	55	47
	w tym z gospodarstw domowych	29,4	40,7	45	40
2.	ścieki dowożone	2	2	0,45	2
3.	wody filtracyjne	0	0	0	0
4.	Średnia dobową ścieków oczyszczonych	0,137	0,125	0,150	0,128
5.	Koszt brutto utylizacji 1 m ³ – ustalony wg taryf	5,00	5,12	5,25	5,25

Oczyszczalnia ścieków w Staczach

Do oczyszczalni podłączona jest miejscowość: Stacze. Sieć kanalizacyjna w miejscowości Stacze wynosi 1 km. Wydajność oczyszczalni w Staczach wynosi 18 m³/dobę. Dopływ ścieków komunalnych od 17 dostawców do oczyszczalni następuje poprzez kolektor sanitarny o łącznej długości 1 km. Do sieci kanalizacyjnej podłączonych jest 17 dostawców w tym 16 gospodarstw domowych.

Tabela.VI.9. Sieć kanalizacyjna Oczyszczalnia Stacze

Lp.	Sieć kanalizacyjna	Ilość (km /szt./h)			
		2018	2019	2020	2021
1.	Długość sieci kanalizacyjnej	1	1	1	1
2.	Ilość przyłączy do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	5	5	5	5
3.	Liczba awarii systemów kanalizacji	0	0	0	1

Tabela. VI.10. Dostawcy ścieków komunalnych Oczyszczalnia Stacze

Lp.	Odbiorcy usług kanalizacyjnych	Ilość (km /szt./h)			
		2018	2019	2020	2021
1.	Dostawcy ogółem	17	17	17	17
	w tym: gospodarstwa domowe	16	16	16	16
2.	Wskaźnik % mieszkańców odprowadzających ścieki do kanalizacji sanitarnej	2	2	2	2

Tabela.VI.11. Struktura ścieków oczyszczonych w latach 2018 – 2021 Stacze

Lp.	Wyszczególnienie	Ścieki oczyszczone (w tys. m ³)			
		2018	2019	2020	2021
1.	Ścieki oczyszczone ogółem, z tego:	3	3	2	2
	ścieki dopływające wg faktur	3	3	2	2
	w tym z gospodarstw domowych	3	3	2	2

2.	ścieki dowożone	0	0	0	0
3.	wody filtracyjne	0	0	0	0
4.	Średnia dobową ścieków oczyszczonych	0,008	0,0054	0,0054	0,0054
5.	Koszt brutto utylizacji 1 m ³ – ustalony wg taryf	9,20	9,20	9,25	9,25

W obecnym stanie obiekt oczyszczalni ścieków mechaniczno-biologicznej osiąga zdolność techniczną w zakresie oczyszczania ścieków w stopniu pozwalającym na wprowadzanie ścieków do środowiska o jakości wskaźników nieprzekraczających warunków pozwolenia wodno-prawnego.

Oczyszczalnie Przydomowe na terenie gminy Kowale Oleckie:

Liczba oczyszczalni – 64 szt.

Podłączone budynki w tym gospodarstwa domowe – 64 szt.

ROZDZIAŁ VII TURYSTYKA I GOSPODARKA

VII.1.Turystyka

Brak naturalnych akwenów wodnych sprawia, iż gmina Kowale Oleckie jest mało atrakcyjna pod względem turystyczno-rekreacyjnym w typowym okresie wakacyjnym. Do głównych i bardzo istotnych walorów gminy należy zaliczyć duże, prawnie chronione powierzchnie o wyjątkowych walorach przyrodniczych, urozmaicone kompleksy leśne, rozciągające się na terenie gminy deniwelacje terenu, czyste powietrze, które bardzo przyciągają miłośników przyrody. Na terenie gminy jest 10 gospodarstw agroturystycznych, które oferują ok. 80 miejsc noclegowych.

Szlaki i atrakcje turystyczne gminy Kowale Oleckie

- szlak "Mostami Mazurki i brzegami jezior ku puszczańskim ostępom" - oznaczony kolorem czerwonym,
- szlak "Po wierchach i jarach Szeskiego Garbu" - oznaczony kolorem niebieskim,
- szlak "Po dworach i jeziorach prowadzący" - oznaczony kolorem zielonym
- szlak wodny: Puszcza Borecka – jezioro Szwałk Wielki – jezioro Elk
- zabytkowe parki, m.in. w: Dorszach, Staczach, Szwałku, Wężewie

VII.2. Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej

Zgodnie z Centralną Ewidencją i Informacją o Działalności Gospodarczej (CEIDG), według stanu na koniec 2021 r. ilość zarejestrowanych podmiotów, które mają główne miejsce prowadzenia działalności na terenie gminy Kowale Oleckie, to 163 podmioty, z czego status „aktywny” posiadało 120, status „zawieszony” 43.

Podmioty gospodarcze funkcjonujące na terenie gminy, to przede wszystkim jednoosobowe firmy oraz mikroprzedsiębiorcy, zatrudniający mniej niż 10 pracowników oraz małe przedsiębiorstwa prowadzące małe zakłady rodzinne, zatrudniające mniej niż 50 pracowników.

Do wiodących branż w gminie zaliczyć należy: handel detaliczny, usługi ogólnobudowlane, przerób drewna, zakłady stolarskie, transport drogowy towarów.

Ilość znaczących placówek usługowych dla ludności przedstawia się następująco:

- sklepy ogólnospożywcze – 9,
- sklepy branżowe – 2,
- lokale gastronomiczne – 2,
- zakłady fryzjerskie i kosmetyczne – 1,
- przychodnie lekarskie – 1,
- apteki – 1,
- usługi weterynaryjne – 1,
- banki – 1,
- urzędy pocztowe – 1,
- stacja paliw – 2,
- myjnia samochodowa – 1.

Podmioty zarejestrowane według przeważającego kodu Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) przedstawiają się następująco:

1. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – 14,
2. Górnictwo i wydobywanie – 0,
3. Przetwórstwo przemysłowe – 29,
4. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych – 0,
5. Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją – 0,
6. Budownictwo – 46,
7. Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle – 27,
8. Transport i gospodarka magazynowa – 9,
9. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi – 6,
10. Informacja i komunikacja – 4,
11. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa – 1,
12. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości – 0,
13. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 7,

14. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – 1,
15. Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenie społeczne – 0,
16. Edukacja – 4,
17. Opieka zdrowotna i opieka społeczna – 8,
18. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją – 1,
19. Pozostała działalność usługowa – 6,
20. Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby – 0,
21. Organizacje i zespoły eksterytorialne – 0.

VII.3. Koncesje na alkohol i liczba punktów sprzedaży alkoholu

W 2021 r. uległa zmniejszeniu liczba punktów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych. Przedsiębiorca prowadzący sprzedaż alkoholu zrezygnował z zezwoleń z uwagi na niską sprzedaż, a tym samym nieopłacalność prowadzonej działalności. Według stanu na koniec 2021 r. na terenie gminy Kowale Oleckie funkcjonowało ogółem 13 punktów sprzedaży alkoholu z tego:

- 11 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży,
- 2 punkty sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (gastronomia).

W 2021 r. nie wydano nowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Wydano 2 jednorazowe zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych podczas festynów.

VII. 4. Organizacje pozarządowe

W 2021 r. na realizację zadań publicznych gminy przez organizacje pozarządowe została przeznaczona kwota 100 000,00zł. W wyniku ogłoszonych dwóch konkursów dla organizacji pozarządowych na realizację zadań publicznych gminy, przekazano dotację w kwocie 62 200,00 zł.

Łącznie z ramach ogłoszonych dwóch konkursów podpisano 4 umowy na realizację zadań publicznych Gminy.

Wydatkowanie środków według zakresu zadań publicznych przedstawia się następująco:

1) Działania integracyjne w formie organizacji festynów, spotkań, inicjatyw propagujących podniesienie bezpieczeństwa, „Dni rodziny”, „Czas dla rodziny”

- Stowarzyszenie Kultury Fizycznej i Rekreacji „KOWALAK” („Spotkajmy się”) – 6 000,00 zł. Środki rozdysponowano w całości.

2) Działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

- Stowarzyszenie Gołdapski Fundusz Lokalny („Działaj Lokalnie”) – 5 000,00 zł. Środki rozdysponowano w całości.

3) Organizacja imprez, przeglądów, dni, konferencji związanych z promocją dziedzictwa kulturowego i patriotycznego”

- Stowarzyszenie „Kuźnia Dobrych Praktyk” („X Przegląd Poezji i Prozy Patriotycznej”) – 3 000,00 zł. Środki rozdysponowano w całości.

4) Stworzenie różnych form spędzania wolnego czasu (obozy, półkolonie, zimowiska, wycieczki oraz finansowanie imprez dla dzieci i młodzieży) jako promocja zabawy bez alkoholu i środków psychoaktywnych

- Stowarzyszenie Kultury Fizycznej i Rekreacji „KOWALAK” („Razem damy radę – profilaktyka uzależnień oraz zachowań ryzykownych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych”) – 48 200,00 zł. Środki rozdysponowane w wysokości 48 200,00 zł z łącznej puli 65 000,00 zł.

W zrealizowanych przez organizacje pozarządowych, zadaniach publicznych dofinansowanych przez gminę, działaniami objętych zostało ponad 650 osób, będących bezpośrednimi adresatami (beneficjentami) działań publicznych oraz około 900. osób wzięło udział w zorganizowanych koncertach, imprezach rekreacyjnych i sportowych.

Stworzenie partnerskich relacji przyczyniło się do właściwej realizacji zadań publicznych,

które oprócz wymienionych dofinansowanych zadań, aktywnie uczestniczą w życiu społeczności lokalnej, a także odpowiadając na zapotrzebowanie społeczne, samodzielnie podejmują się organizacji przedsięwzięć skierowanych do ogółu mieszkańców gminy.

VII.5. Fundusz sołecki

W samorządach od kilku lat funkcjonuje fundusz sołecki. Wysokość funduszu jest wyliczana na poszczególne sołectwa. O przeznaczeniu funduszu decydują mieszkańcy na zebraniach sołeckich. Aby wniosek sołectwa został przyjęty do realizacji musi spełniać warunki określone w ustawie o funduszu sołeckim, która mówi, że środki funduszu przeznacza się na realizację przedsięwzięć określonych we wniosku sołectwa, które są: zadaniami własnymi gminy, służą poprawie warunków życia mieszkańców, są zgodne ze strategią rozwoju gminy; ponadto powyższe warunki muszą być spełnione łącznie.

W roku budżetowym 2021 w Gminie Kowale Oleckie nie wyodrębniono środków finansowych na fundusz sołecki.

VII.6. Bezrobocie.

Na dzień 31 grudnia 2021 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy (PUP) w Olecku liczba zarejestrowanych bezrobotnych wynosiła 1 263 osoby. Stopa bezrobocia zgodnie z danymi GUS dla powiatu oleckiego wynosiła 10,1%. W kraju wynosiła 5,4%, zaś w województwie warmińsko-mazurskim 8,6%. Liczba osób bezrobotnych z terenu gminy Kowale Oleckie zarejestrowani w PUP w tym czasie wynosiła łącznie 231 w tym 122 kobiety. Prawo do

zasilku przysługiwało 37 osobom. Wśród zarejestrowanych bezrobotnych 95 osób nie posiada żadnych kwalifikacji zawodowych.

Formy aktywizacyjne jakie były stosowane w 2021 roku wobec osób bezrobotnych z gm. Kowale Oleckie to: roboty publiczne – 8 osób, staże – 6 osób.

ROZDZIAŁ VIII OŚWIATA I WYCHOWANIE

Na terenie gminy Kowale Oleckie funkcjonują publiczne placówki oświatowe t. j.:

- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kowalach Oleckich,
- Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Sokółkach,
- Szkoła Podstawowa w Stożnem,
- Przedszkole Samorządowe w Kowalach Oleckich,
- Punkt Przedszkolny w Sokółkach,
- Punkt Przedszkolny w Stożnem

Finansowanie placówek oświatowych spełnia najważniejszą rolę w funkcjonowaniu i realizowaniu zadania statutowych. W Gminie Kowale Oleckie wydatki budżetowe poniesione na oświatę i wychowanie, które obejmują przedszkole, punkty przedszkolne i szkoły podstawowe, bez kosztu dowozu, kosztu obsługi księgowej szkół i kosztów edukacyjnej opieki wychowawczej stanowią blisko 27 % łącznych wydatków budżetu gminy.

Tabela.VIII.1. Źródła finansowania zadań oświatowych w 2021 r. [w zł], bez kosztów dowozu dzieci, obsługi księgowej placówek i edukacyjnej opieki wychowawczej.

Subwencja oświatowa	Dotacja przedszkolna	Dotacja podręcznikowa	Dochody własne placówek ośw.	Srodki z budżetu gminy	Razem
4 112 146,00	119 151,00	57 557,63	262 748,65	3 116 957,99	7 668 561,27

VIII.1. Przedszkola i Punkty Przedszkolne.

Na terenie gminy Kowale Oleckie funkcjonują:

- Przedszkole Samorządowe w Kowalach Oleckich,
- Punkt Przedszkolny w Sokółkach,
- Punkt Przedszkolny w Stożnem,

Organem prowadzącym dla wskazanych jednostek jest Gmina Kowale Oleckie.

Liczba dzieci w przedszkolu w Kowalach Oleckich w roku szkolnym 2020/2021 wynosiła **83**, natomiast w roku szkolnym 2021/2022 wyniosła **86**

Liczba dzieci w punkcie przedszkolnym w Sokółkach w roku szkolnym 2020/2021 wynosiła **11**, natomiast w roku szkolnym 2021/2022 wyniosła **16**.

Liczba dzieci w punkcie przedszkolnym w Stożnem w roku szkolnym 2020/2021 wynosiła **8** natomiast w roku szkolnym 2021/2022 wyniosła **8**.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom rodziców, potrzebom i wymaganiom dzieci, przedszkole i punkty przedszkolne organizują pracę tak, aby zapewnić wszechstronny rozwój dzieci, rozwój ich zainteresowań i zdolności. Przedszkolaki aktywnie uczestniczą w konkursach przedszkolnych, między przedszkolnych oraz organizowane są dla nich zajęcia z różnych obszarów edukacji. W trosce o zdrowie i sukcesy naszych podopiecznych, wychodzimy naprzeciw potrzebom dzieci. W tym celu odbywają się dodatkowe zajęcia z: terapii pedagogicznej, logopedycznej, religii, języka angielskiego oraz rytmiki.

VIII.2. Szkoły Podstawowe.

Na terenie gminy funkcjonują:

- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kowalach Oleckich,
- Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Sokółkach,
- Szkoła Podstawowa w Stożnem,

W roku szkolnym 2020/2021 wg Systemu Informacji Oświatowej (SIO) na 30.09.2019 r. na terenie gminy Kowale Oleckie działały 3 szkoły podstawowe, funkcjonowały w nich łącznie **28** oddziałów, w których uczyło się **393** uczniów, natomiast w roku szkolnym 2020/2021 wg SIO na 30.09.2021 r. funkcjonowało **26** oddziałów, w których naukę wówczas rozpoczęło **360** uczniów.

Tabela VIII.2. Egzamin ósmoklasisty 2021 r.

	Liczba uczniów	Język polski	Matematyka	Język angielski
Kraj	-	60%	47%	66%
Województwo	-	56%	42%	61%
Powiat	-	52%	39%	51%
Gmina	49	48%	37%	51%

SP Kowale Oleckie	23	49%	36%	54%
SP Stożne	8	46%	46%	51%
SP Sokółki	18	48%	33%	46%

VIII.3. Zatrudnienie w placówkach oświatowych.

Tabela.VIII.3 Zatrudnienie w placówkach oświatowych w roku szkolnym 2021/2022 wg SIO na 30.09.2021 r.

	Zatrudnienie		w tym:			
	Etaty	Osoby	Nauczyciele		Administracja, obsługa	
			Etaty	Osoby	Etaty	Osoby
Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kowalach Oleckich	32,28	35	24,28	27	8	8
Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Sokółkach	19,50	20	14,50	15	5	5
Szkoła Podstawowa w Stożnem	12,45	16	11,45	15	1	1
Przedszkole Samorządowe w Kowalach Oleckich	15,17	16	7,17	8	8	8
Punkt Przedszkolny w Sokółkach	1,50	2	1,00	3	0,5	1
Punkt Przedszkolny w Stożnem	1	1	1	1	0	0
RAZEM	81,90	90,00	59,40	69	22,50	23,00

Tabela.VIII.4.Kadra nauczycielska wg stopnia awansu zawodowego w roku szkolnym 2021/2022 wg SIO na 30.09.2021 r.

	Liczba nauczycieli				
	Stażyści	Kontraktowi	Mianowani	Dyplomowani	Ogółem
Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kowalach Oleckich	0	0	6,67	17,61	24,28
Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Sokółkach	0	0	5,00	9,50	14,50
Szkoła Podstawowa w Stożnem	0	2,00	3,00	6,45	11,45
Przedszkole Samorządowe w Kowalach Oleckich	1,00	1,00	1,00	4,17	7,17
Punkt Przedszkolny w Sokółkach	0	1,00	0	0,00	1,00
Punkt Przedszkolny w Stożnem	0	1,00	0	0	1,00
RAZEM	1,00	5,00	15,67	37,73	59,40

W roku szkolnym 2021/2022 według danych nauczyciele dyplomowani zatrudnieni byli na 37,73 etatu, co stanowi 63,52%. Drugą, co do wielkości grupą są nauczyciele mianowani 26,38%. Nauczyciele kontraktowi – 8,42% i stażyści – 1,68%.

VIII.4. Baza lokalowa i wyposażenie szkół

Szkoły podstawowe w Kowalach Oleckich (oba budynki) i w Sokółkach wyposażone są w sale gimnastyczne, wielofunkcyjne boiska sportowe do gry w piłkę ręczną, siatkową i koszykówkę (ORLIKI). Zaletą szkół prowadzonych przez gminę Kowale Oleckie jest pełne wyposażenie pracowni komputerowych w niezbędny sprzęt komputerowy, doposażenie klasopracowni w sprzęt multimedialny wspomagający pracę z uczniem oraz doposażenie w różnego rodzaju pomoce dydaktyczne.

Szkoły podstawowe w Kowalach Oleckich (oba budynki) i w Sokółkach prowadzą oprócz działalności edukacyjno-wychowawczej również zbiorowe żywienie w funkcjonujących w placówkach kuchniach i stołówkach.

VIII.5. Projekty realizowane w placówkach szkolnych w roku 2021.

Gmina Kowale Oleckie w ramach rządowego programu „Laboratoria Przyszłości” otrzymała wsparcie finansowe w łącznej kwocie **160 000 zł**.

Z terenu Gminy Kowale Oleckie środki na realizację projektu otrzymały niżej wymienione szkoły:

- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kowalach Oleckich – **70 000 zł**
- Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Sokółkach – **60 000 zł**
- Szkoła Podstawowa w Stożnem – **30 000 zł**

Laboratoria Przyszłości to inicjatywa edukacyjna realizowana przez Ministerstwo Edukacji i Nauki we współpracy z Centrum GovTech w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Program realizuje jeden z postulatów „Polskiego Ładu” i jest finansowany z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Celem inicjatywy jest wsparcie wszystkich szkół podstawowych w budowaniu wśród uczniów kompetencji przyszłości z tzw. Kierunków STEAM (nauka, technologia, inżynieria, sztuka oraz matematyka). Głównym celem programu jest stworzenie nowoczesnej szkoły, w której będą prowadzone w sposób interesujący, angażujący uczniów oraz sprzyjający odkrywaniu ich talentów i rozwijaniu zainteresowań. W ramach „Laboratoriów przyszłości” szkoły otrzymały wsparcie finansowe na zakup wyposażenia technicznego potrzebnego w kształtowaniu i rozwijaniu umiejętności manualnych i technicznych, umiejętności samodzielnego i kreatywnego myślenia, zdolności myślenia matematycznego oraz umiejętności w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii, stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych, jak również pracy zespołowej, dobrej organizacji i dbania o porządek na stanowisku pracy oraz radzenia sobie w życiu codziennym.

ROZDZIAŁ IX KULTURA I ZABYTKI

IX. 1. Gminne Centrum Kultury w Kowalach Oleckich

Tworzenie, upowszechnianie i ochrona kultury są podstawowymi celami działalności statutowej GCK. Realizacja głównych zadań statutowych odbywa się głównie w oparciu o zaspokajanie i rozwijanie potrzeb kulturalnych mieszkańców gminy Kowale Oleckie. Edukacja kulturalna, tworzenie warunków rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego, upowszechnianie i popularyzację czytelnictwa, udostępnianie zbiorów bibliotecznych oraz organizację imprez artystycznych i spotkań okolicznościowych. Rok 2021 upłynął pod znakiem pandemii Covid-19, szereg ograniczeń związanych z reżimem sanitarnym było czynnikiem, który wpłynął na zakres realizowanych przez nas działań. Ponadto od marca do czerwca budynek Gminnego Centrum Kultury przeszedł generalny remont, w ramach projektu realizowanego przez Gminę Kowale Oleckie oraz Centrum Kultury Kybartai pn.: „Połączona kultura – otwarte drzwi, serca i umysły”, którego współfinansowanie pozyskano w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej Programu Interreg V-A Litwa Polska 2014-2020. Prace remontowe o szerokim zakresie spowodowały w znacznym stopniu wyłączenie z działalności stacjonarnej GCK w Kowalach Oleckich. Część działań i pracy ukierunkowana była w dużym zakresie do uporządkowania i stworzenia dogodnej przestrzeni do pracy. Pracownicy i wolontariusze wspólnymi siłami zabezpieczyli przeszło 12 tysięcy woluminów bibliotecznych, uporządkowano przestrzeń, zabezpieczono cenny sprzęt, a już w nowo wyremontowanym budynku przez przeszło miesiąc organizowano przestrzeń do pracy na nowo. Dzięki pozyskanym środkom powstało nowe kino cyfrowe, wyposażone w najnowocześniejszy sprzęt audio i wideo. Zakupiono nowe meble, sprzęt muzyczny i komputerowy, monitoring i alarm. Ponadto w nowo wyremontowanej sali kinowej zamontowano 135, wygodnych foteli o eleganckim designu i ergonomicznym kształcie. Na zewnątrz też nastąpiło wiele zmian, na budynku GCK umieszczono nowe logo, które odzwierciedla ekspresję twórczą. Brak geometrycznego zakończenia różnokolorowych pociągnięć pędzlem wskazuje na brak ograniczeń i wieloznaczność. Dzięki zastosowaniu specjalnej mieszanki kolorów logo jest oryginalne i miłe dla oka.

Tabela.IX.1. Zrealizowane zadania w 2021 r.

Imprezy okolicznościowe i środowiskowe, eventy, imprezy wyjazdowe, spotkania, recitale, koncerty	
1.	„Solistka z Kowali Oleckich finalistką konkursu Jawor u źródeł kultury”
2.	Dzień Dziecka w Stożnem
3.	Udział artystów ludowych z terenu gminy Kowale Oleckie w XXXVI Wojewódzkim Przeglądzie Kapel i Zespołów Śpiewaczych Warmii i Mazur w Jezioranach
4.	Plener malarski „Moje miejsce na ziemi oczami naszych przyjaciół”
5.	Jacek Jagłowski akustycznie
6.	Obóz malarski w plenerze na Litwie
7.	Warsztaty fotograficzne na Litwie
8.	Udział artystów ludowych z terenu gminy Kowale Oleckie w 44 Międzynarodowym Jarmarku Folkloru w Węgorzewie
9.	Kowaliada

10.	Festiwal Kulinary
11.	Plener malarski w Polsce
12.	Udział Zespołu Na Przyboś w Ogólnopolskim Przeglądzie Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą
13.	20-lecie pracy twórczej Zespołu Folklorystycznego „Jarka”
14.	Dożynki gminne
15.	Warsztaty śpiewu ludowego
16.	Rodzinny Piknik sportowo-rekreacyjny w Stożnem
17.	Wyjazd do Opery i Filharmonii Podlaskiej
18.	Recital Adama Andryszczyka
19.	Pierwsza cyfrowa projekcja w Kinie Pionier w Kowalach Oleckich
20.	Impreza w stylu retro
21.	Halloween Party
22.	Mikołajki z GCK
23.	Recital Marka Gałązki
24.	Spotkanie przedświąteczne z grupami tanecznymi
25.	Recital Marka Gałązki
26.	Spotkanie przedświąteczne z grupami tanecznymi
Zajęcia i wydarzenia sportowe, konkursy, przeglądy	
1.	Ferie z Gminnym Centrum Kultury w Kowalach Oleckich i z Gminną Biblioteką Publiczną w Kowalach Oleckich
2.	Konkurs: „Wygraj bukiet dla Babci i Dziadka”
3.	Gminny Konkurs Plastyczny pod patronatem Wójta Gminy Kowale Oleckie pt. „Portret Krzysztofa Kamila Baczyńskiego”
4.	Gminny Konkurs Poezji Krzysztofa Kamila Baczyńskiego pod patronatem Wójta Gminy Kowale Oleckie
5.	Warsztaty wielkanocne
6.	XVI Przegląd Pieśni Wielkopostnych
7.	Konkurs „Wielkanocne ozdoby”
8.	Konkurs rekreacyjno-sportowy
9.	Konkurs na najlepszy chleb według przepisu babuni
10.	Konkurs na najpiękniejsze stoisko dożynkowe
11.	Warsztaty kartek świątecznych
12.	Zawody sportowe
13.	VIII Przegląd Kolęd i Pastorałek
Zajęcia i warsztaty dla dzieci, młodzieży i dorosłych	
1.	Zajęcia taneczne – Zumba dla dorosłych.
2.	Zajęcia taneczne Zumba Kids.
3.	Zajęcia gry na gitarze.
4.	Zajęcia gry na keyboardzie.
5.	Warsztaty wokalne i instrumentalne.
6.	Zajęcia teatralne.
7.	Zajęcia plastyczne dla dzieci i młodzieży.
8.	Zajęcia z robotyki.
9.	Zajęcia artystyczne w ramach ferii zimowych.
10.	Wakacje z GCK i GBP.
11.	Spotkania z muzykami Agencji Artystycznej „MAT” w Olsztynie.
12.	Warsztaty śpiewu ludowego.
13.	Próby amatorskich zespołów instrumentalnych.
14.	Zajęcia tworzenia gier planszowych i karcianych z artystą plastykiem
15.	Zajęcia integracyjno-rekreacyjne

16.	Zajęcia artystyczne
17.	Zajęcia teatralne dla seniorów
18.	Zajęcia tworzenia Mazurskich Okien Pamięci
Pozostałe inicjatywy podejmowane przez GCK	
<u>Wystawy:</u> Wystawa „Niepodległe Suwałki w filatelistyce i numizmatyce” Portret Krzysztofa Kamila Baczyńskiego” Wystawa „Co onegdaj w izbie bywało...” w ramach Nocy Muzeów „Graficzne anioły” Marka Pacyńskiego Wystawa prac „Krajobrazy pamięci” Wystawa „Moje miejsce na ziemi oczami naszych przyjaciół” Wystawa prac z pleneru malarskiego Wystawa plakatów „Kultowe postacie PRL” Wystawa rysunków satyrycznych „Świat okiem rysownika” Mazurskie Okna Pamięci	

- Grupy, zespoły, soliści i kluby działające w 2021 r. przy Gminnym Centrum Kultury w Kowalach Oleckich:
- 1. Zajęcia taneczne
 - - najmłodsza grupa taneczna Na Maxa
 - - grupa taneczna Joker
 - - Zumba fitness dla dorosłych
- 2. Zajęcia muzyczne
 - - Najmłodsza grupa gitarowa
 - - Grupa muzyczna „Landrynki” z Kowali Oleckich
 - - Grupa muzyczna Monika M.
- 3. Zajęcia teatralne
 - - Grupa teatralna Dwa do dwóch
- 4. Zajęcia techniczne
- 5. Zajęcia plastyczne
- 6. Próby zespołu Kwazar
- 7. Zajęcia śpiewu ludowego
 - - Zespół Śpiewaczy Prząśniczki
 - - Młodzieżowy Zespół Śpiewaczy Jarka
 - - Zespół śpiewaczy Na Przyboś
- 8. Zajęcia śpiewu chóralnego
 - - Chór „Cantate Domino”

Forma	Nazwa grupy	Liczba osób	Liczba godzin tygodniowo
Zajęcia taneczne	-Na Maxa	15	3
	- Joker	15	3
	- Zumba fitness dla dorosłych	12	3
Zajęcia muzyczne	- Najmłodsza grupa gitarowa	5	2
	- Grupa muzyczna „Landrynki” z Kowali Oleckich	6	2
	- Grupa muzyczna Monika M.	6	2
Zajęcia teatralne	- Dwa do dwóch	8	1,5
Zajęcia techniczne	- Grupa A	16	1
Zajęcia plastyczne	- Pastele	12	3
Próby zespołu Kwazar	- Kwazar	5	4
Zajęcia śpiewu ludowego	- Zespół śpiewaczy Prząśniczki	8	3
	- Młodzieżowy zespół śpiewaczy Jarka	12	3
	- Zespół śpiewaczy Na Przyboś	4	2
Zajęcia śpiewu chóralnego	- Chór „Cantate Domino”	15	4
Łącznie:		134	36,5
Łącznie w skali roku:		6 968	1 898 h
<u>Zajęcia realizowane, bądź współrealizowane w ramach prowadzonych, bądź współprowadzonych projektów*:</u>			
Nazwa zajęć	Nazwa projektu	Liczba uczestników	Zrealizowane godziny
Zajęcia tworzenia gier planszowych i karcianych z artystą plastykiem	Zagraj w to! Współorganizacja: Gminna Biblioteka Publiczna w Kowalach Oleckich	15	10
Zajęcia integracyjno-rekreacyjne	Zagraj w to! Współorganizacja: Gminna Biblioteka Publiczna w Kowalach Oleckich	15	15
Zajęcia artystyczne	Przeżyjmy to jeszcze raz! * *Współorganizacja: Stowarzyszenie Kultury Fizycznej i Rekreacji Kowalak	15	12

Zajęcia teatralne dla seniorów	Przeżyjmy to jeszcze raz!*	6	12
	Współorganizacja: Stowarzyszenie Kultury Fizycznej i Rekreacji Kowalak		
Zajęcia tworzenia „Mazurskich okien pamięci”	„Mazurskie Okna Pamięci”**	12	26
	Współorganizacja: Stowarzyszenie Gołdapski Fundusz Lokalny		
	Gminna Biblioteka Publiczna w Kowalach Oleckich		
Łącznie:		63	75h

Gminne Centrum Kultury w Kowalach Oleckich jest również administratorem 2 świetlic wiejskich: w Stożnem i w Sokółkach. Gminne Centrum Kultury jest obecne w Internecie, prowadzi na bieżąco stronę internetową: www.gckkowale.pl oraz profile na portalach społecznościowych: Facebook oraz Instagram.

Upowszechnianie sztuki filmowej

Od 15 października 2021 r. w Gminnym Centrum Kultury funkcjonuje kino cyfrowe. Posiadamy **najnowocześniejszy projektor** cyfrowy 2D w standardzie DCI z możliwością odtwarzania zdalnego, **najlepsze nagłośnienie** najwyższej jakości HD. Dzięki finansowaniu z Gminy Kowale Oleckie wymieniono fotele. Obecnie sala kinowa posiada 135 miejsc. Odnowiono przestrzeń, zmieniono kolorystykę sali, poprzez pomalowanie ścian farbą o wysokiej energochłonności i zastosowaniu dywanów i kurtyn pomieszczenie posiada dobrą akustykę. W ramach promocji kina stworzono zakładkę na stronie internetowej GCK, którą odwiedzone przez niespełna trzy miesiące 18 000 razy. Nawiązano współpracę z jednym z najlepszych aktorów polskich z Mateuszem Damięckim. Dzięki życzliwości Pana Mateusza do przestrzeni publicznej trafił filmik z prywatnym poleceniem naszego Kina Pionier. Była to promocja na skalę ogólnopolską, ponieważ aktor jest cenioną postacią na arenie filmowej. Jego fanpage posiada 123 tysiące subskrypcji. Od 15 października do 31 grudnia zrealizowaliśmy 18 seansów dla 1259 widzów, z czego 7 to były filmy produkcji polskiej. By zapewnić naszym widzom dostęp do nowości współpracowaliśmy z czterema dystrybutorami filmów.

IX.2. Gminna Biblioteka Publiczna w Kowalach Oleckich

Gminna Biblioteka Publiczna w Kowalach Oleckich od 2004 roku działa w strukturach Gminnego Centrum Kultury w Kowalach Oleckich. Posiada dwie filie biblioteczne w Sokółkach i w Stożnem, prowadzi także punkt biblioteczny w Domu Pomocy Społecznej „Zacisze” w Kowalach Oleckich.

W 2021 roku biblioteka w Kowalach Oleckich przez pół roku, czyli od marca do sierpnia była nieczynna z powodu remontu. W tym czasie, raz w tygodniu prowadziliśmy mobilny punkt wypożyczeń książek przy budynku GCK w Kowalach Oleckich, a także filie w Sokółkach i Stożnem obsługiwały naszych czytelników. Pomimo utrudnień wynikających

z remontu oraz panującej pandemii, udało się zachować ciągłość pracy i świadczenia usług dla użytkowników naszych placówek. Wśród korzystających z zasobów Bibliotek jest również spora grupa osób korzystających z zasobów Internetu. W 2021 roku uruchomiliśmy w naszych bibliotekach 3 terminale Akademici, gdzie czytelnicy mają możliwość skorzystania ze zbiorów cyfrowych Biblioteki Narodowej, również objętych ochroną prawa autorskiego. Oferowaliśmy również naszym czytelnikom kody dostępu do platform IBUK oraz Legimi.

Filie biblioteczne posiadają 3 komputery w bibliotece i po 2 w świetlicy, natomiast gminna biblioteka w Kowalach Oleckich ma 4 komputery stacjonarne i 6 iPadów oraz urządzenia wielofunkcyjne udostępnione użytkownikom. Dostępna jest także sieć bezprzewodowa wi-fi z czego mogą korzystać posiadacze przenośnych komputerów. W naszych bibliotekach udzielamy porad i pomocy w obsłudze komputera, Internetu, kserujemy, drukujemy i skanujemy. Gminna Biblioteka Publiczna w Kowalach Oleckich opracowuje książki w systemie bibliotecznym MAK. Dostęp do bazy katalogowej dla użytkowników jest możliwy w systemie on-line. Na koniec 2021 roku wprowadzono 56% zbiorów.

W 2021 roku pozyskano środki pozabudżetowe w kwocie 4 740,00 zł z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych.

Niektóre dane statystyczne:

L.p.	Nazwa	GBP w Kowalach Oleckich	Filia w Stożnem	Filia w Sokółkach	Ogółem
1.	Liczba woluminów	10 613	8 170	8759	27 542
2.	Otrzymane dary na kwotę 214,00zł	6	1	1	7
3.	Książki spisane (zniszczone i Zdezaktualizowane)	233	70	511	814
4.	Zakupione książki z dotacji MKiDN na kwotę 4 740,00 zł	86	46	47	179
5.	Zakupiono ze środków własnych na kwotę 4 740,00 zł	66	49	63	178
6.	Zarejestrowanych czytelników	316	100	222	638
7.	Wypożyczenia	6184	1446	5902	13532
8.	Korzystających z Internetu	403	113	202	718
9.	Korzystających z Internetu w świetlicach	0	56	0	297
10.	Udostępnianie woluminów i czasopism w czytelni	299	299	259	857
11.	Udzielone informacje biblioteczne i bibliograficzne	23	10	15	48

Nasze placówki są miejscem gromadzenia pamiątek historii lokalnej, starych fotografii, kronik, nagrań. W związku z tą także istotną rolą naszej działalności, biblioteka w Kowalach Oleckich wraz z GCK zaangażowała się w projekt realizowany przez Stowarzyszenie Gołdapski Fundusz Lokalny, „**Mazurskie okna pamięci**”. Takie okno, przedstawiające historię rodzin, zespołów, instytucji naszej gminy, zostało zamontowane przed budynkiem GCK w Kowalach Oleckich. Równie ciekawym okazał się projekt „**Zagraj**

w to”, dofinansowany ze środków Programu Działaj Lokalnie Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, Stowarzyszenia Gołdapski Fundusz Lokalny i Gminy Kowale Oleckie, w ramach którego powstała gra planszowa „Szeska Kraina”, promująca najciekawsze walory krajobrazowe gminy Kowale Oleckie. W tworzenie gry zaangażowana była również Gminna Biblioteka Publiczna w Kowalach Oleckich.

W 2021 r. ogółem wzięliśmy udział w **44 szkoleniach**. Większość z nich odbywała się on-line, ale były też warsztaty, w których brałyśmy bezpośredni udział.

Pomimo utrudnień wynikających z panującej pandemii nasze biblioteki nie zaniechały organizacji działań edukacyjnych i kulturalnych. Brałyśmy udział w ogólnopolskich akcjach czytelniczych, takich jak Mała książka-wielki człowiek, Tydzień Bibliotek, Narodowe Czytanie czy Noc Bibliotek i same również inicjowałyśmy spotkania dla różnych grup wiekowych. W sytuacjach kiedy nie mogłyśmy bezpośrednio spotkać się z użytkownikami, wykorzystywałyśmy do tego platformę ZOOM.

Biblioteka w zakresie popularyzacji książki, czytelnictwa oraz regionu prowadziła następujące formy pracy:

1. Udział w ogólnopolskich akcjach: Narodowe Czytanie, Noc Bibliotek, Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom.
2. Udział w ogólnopolskiej akcji organizowanej przez Instytut Książki „Mała Książka – Wielki Człowiek”.
3. Organizowanie zajęć dla dzieci w czasie ferii zimowych i wakacji.
4. Organizowanie cyklu spotkań z książką dla przedszkolaków pt. Nie chcemy, by Ziemia stała się „śmiecigrodem”. W okresie obostrzeń, również w formie online.
5. Lekcje biblioteczne.
6. Organizowanie zajęć edukacyjnych z robotyki
7. Organizowanie zajęć z edukacji regionalnej
8. Spotkania edukacyjne z przedszkolakami na platformie ZOOM.
9. Współpraca z lokalnymi instytucjami, przedszkola, szkoły, Dom Pomocy Społecznej, Środowiskowy Dom Samopomocy.
10. Realizowanie zadań wynikających z toku bieżącej pracy z uwzględnieniem kalendarza wydarzeń kulturalnych, rocznic literackich, uroczystości okolicznościowych oraz potrzeb kulturalnych lokalnej społeczności.

Realizowane programy i projekty:

- 1) Program wieloletni „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” Priorytet 1 - Zakup nowości wydawniczych do Bibliotek Publicznych ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z budżetu państwa.
- 2) Program Instytutu Książki „Mała Książka – Wielki Człowiek”.

IX.3. Zabytki

Gmina Kowale Oleckie opracowała **Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Kowale Oleckie na lata 2020-2023**, który został uchwalony przez Radę Gminy Kowale Oleckie uchwałą Nr RG.0007.110.2020 z dnia 26 marca 2020 r. Uchwała weszła w życie 14 dni po jej ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-

Mazurskiego z 2020 r. poz. 1792. Wyznaczono trzy główne zadania gminnego programu opieki nad zabytkami. W ramach tych priorytetów wyznaczono kierunki działań oraz w punktach konkretne zadania do zrealizowania przez Gminę w ramach opieki.

Priorytet I:

Dziedzictwo kulturowe jako element rozwoju społeczno - gospodarczego gminy.

Kierunek I: Zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania:

- podejmowanie starań i tworzenie dokumentacji niezbędnej do pozyskiwania środków zewnętrznych na prace konserwatorsko – remontowe,
- rozpoznanie możliwości zabezpieczenia i adaptacja dziedzictwa kulturowego znajdującego się w rękach prywatnych,
- pozyskanie środków zewnętrznych i własnych gminy na dofinansowanie instalacji zabezpieczających obiekty zabytkowe przed pożarem i kradzieżą,
- aktualizowanie kart adresowych gminnej ewidencji zabytków.

Kierunek II: Podejmowanie działań promocyjnych zwiększających atrakcyjność zabytków na potrzeby społeczne i turystyczne gminy.

- publikowanie na stronie internetowej gminy pełnych informacji o zabytkach,
- stworzenie map i tras umożliwiających zwiedzanie zabytków - trasy rowerowe, piesze, konne, samochodowe,
- podejmowanie działań mających na celu zwiększenie atrakcyjności zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków łożonych na opiekę nad zabytkami.

Priorytet II:

Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego.

Kierunek I: Zintegrowana ochrona dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego.

- opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, szczególnie obszarów o dużym nasyceniu obiektami zabytkowymi oraz obszarów wskazanych do ochrony w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
- uwzględnianie ochrony walorów widokowo – krajobrazowych w opracowaniach planistycznych.

Kierunek II: Rozszerzenie zasobu i ochrony dziedzictwa kulturowego gminy.

- rozpoznanie możliwości i konieczności tworzenia wniosków o wpis do rejestru zabytków.

Priorytet III:

Edukacja i popularyzacja wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym.

- organizowanie spotkań związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego,
- organizowanie i wspieranie konkursów, wystaw i innych działań edukacyjnych,
- wprowadzenie i upowszechnienie tematyki ochrony dziedzictwa kulturowego do systemu edukacji szkolnej.

Do najcenniejszych zabytków znajdujących się na terenie gminy wiejskiej Kowale Oleckie należą:

- Kościół pw. Matki Bożej Różańcowej w Szarejkach,
- dwór w Drozdowie,
- cmentarz ewangelicki w Szwałku,
- cmentarz wojenny z okresu I wojny światowej w Kowalach Oleckich,
- zespół dworski w Staczach i Szwałku,
- grodziska w Szwałku i Wężewie

W omawianym roku Gmina właściwie wypełniała wszystkie zadania wynikające z **Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Kowale Oleckie na lata 2020-2023** oraz z zawartych porozumień w zakresie ich utrzymania.

Należy zaznaczyć, że Decyzją Warmińsko-Mazurskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków nr pisma 8230/2021 z dn. 22.09.2021 r. dokonano wpisania do rejestru zabytków nieruchomości województwa warmińsko-mazurskiego brukowany fragment drogi, położony na części działek ewidencyjnych nr 148/1 i 148/3 oraz na działce ewidencyjnej nr 148/2, obręb Zawady oleckie, gmina Kowale Oleckie, powiat olecki.

ROZDZIAŁ X

GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI

X.1. Stan mienia komunalnego

Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. Gmina Kowale Oleckie jest właścicielem 337,9842 ha gruntów, z czego 260,9701 ha stanowią drogi. Z ogólnej powierzchni gruntów gminnych – 1,1666 ha jest w użytkowaniu wieczystym, 4,2504 ha oddanych jest w trwałe zarząd.

Gmina posiada prawa własności do 20 lokali mieszkalnych, 6 lokali socjalnych oraz 2 lokali użytkowych.

Obiekty oświatowe:

- 1 budynek szkolny w Kowalach Oleckich z salą gimnastyczną,
- 1 budynek przedszkolny w Kowalach Oleckich,
- 2 budynki szkolne w Sokółkach z salą gimnastyczną,
- 1 budynek punktu przedszkolnego w Sokółkach,
- 1 budynek szkolny w Stożnem.

Obiekty sportowe:

- stadion gminny w Kowalach Oleckich,
- boisko ORLIK w Kowalach Oleckich,
- boisko ORLIK w Sokółkach,
- boiska w miejscowościach: Stożne, Jabłonowo, Szwałk.

Obiekty kulturalne:

- Gminne Centrum Kultury w Kowalach Oleckich,
- świetlice wiejskie w: Sokólkach, Stożnem, Monetach, Lakielach.

Obiekty lecznicze:

- Samodzielny Publiczny Gminny Ośrodek Zdrowia w Kowalach Oleckich

Obiekty OSP:

- Remiza w Kowalach Oleckich,
- Remiza w Sokólkach,
- Remiza w Lakielach

Obiekty i lokale użytkowe:

- Urząd Gminy w Kowalach Oleckich,
- Klub Seniora,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Kowalach Oleckich,
- Mój Rynek

Obiekty techniczne:

- Stacja Poboru i Uzdatniania Wody w Kowalach Oleckich,
- Stacja Poboru i Uzdatniania Wody w Stożnem,
- nieczynna - Stacja Poboru i Uzdatniania Wody w Sokólkach,
- Oczyszczalnia Ścieków w Kowalach Oleckich,
- Oczyszczalnia Ścieków w Staczach,
- Zespół garażowo-warsztatowy w Kowalach Oleckich

Teren pochówku zmarłych:

- Cmentarz Komunalny w Kowalach Oleckich

Place rekreacyjno-wypoczynkowe w tym place zabaw w miejscowościach: Kowale Oleckie, Bialskie Pole, Daniele, Monety, Stożne, Golubki, Szarejki, Lakiele, Borkowiny, Chełchy, Czukty Sokółki, Wężewo, Golubie Wężewskie, Stacze, Jabłonowo, Szwałk, Zawady Oleckie.

Zagospodarowane tereny nad jeziorami:

- w Kowalach Oleckich nad J. Cegła,
- w Zawadach Oleckich nad J. Głębokim,
- w Szwałku nad J. Mały Szwałk.

Sprzęt jezdny silnikowy:

- 5 autobusów szkolnych,
- 4 samochody strażackie,
- 3 ciągniki,
- 1 samochód osobowy,
- 1 ciągnik kosiarka,

Sprzęt ciągnikowy:

- 2 przyczepy ciągnikowe (4 i 10 ton),
- 2 wozy asenizacyjne,
- równiarka półzawieszana,
- zamiatarka,
- 4 pługi odśnieżne,
- kosiarka do zielonki,
- 2 posypywarki,

- kosiarka bijakowa,
- 2 cysterny do wody pitnej.

X.2. Sprzedaż

Obrót nieruchomościami gminnymi regulują przepisy zawarte w ustawie o gospodarce nieruchomościami.

W 2021 r. dokonano sprzedaży: - gruntów niezabudowanych o pow. 1,5155 ha. Dochód ze sprzedaży to 183 690,00 zł brutto. W okresie 2021 r. zwiększyły się zasoby gruntów tworzących gminny zasób nieruchomości o 0,296 ha, pod drogi w miejscowościach: Kowale Oleckie, Stożne i Szarejki.

W 2021 r. nie przekształcono prawa wieczystego użytkowania nieruchomości w prawo własności.

X.3. Dzierżawa i najem

Na koniec 2021 r. oddane w dzierżawę było 119 nieruchomości o łącznej powierzchni 12,5609 ha na cele produkcji rolnej oraz pod działalność gospodarczą. W najem, na podstawie umów najmu, oddanych było 19 lokali mieszkalnych, 5 lokali socjalnych oraz 1 lokal użytkowy. Dochód z tytułu opłat za dzierżawę gruntu 23 426,05 zł netto, najem lokali mieszkalnych i użytkowych wyniósł 36 517,08 zł brutto.

X.4. Użytkowanie wieczyste

Na dzień 31 grudnia 2021 r. Gmina posiadała 1,3353 ha gruntów oddanych w użytkowanie wieczyste, w tym 00,00 ha z przeznaczeniem na działalność. Nie było dochodów z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste.

ROZDZIAŁ XI POMOC SPOŁECZNA

XI.1. Działania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalach Oleckich.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalach Oleckich jest budżetową jednostką organizacyjną Gminy Kowale Oleckie, która wykonuje zadania własne gminy i zadania zlecone gminie z zakresu: pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawczego „500+”, świadczenia „Dobry Start”, Karty Dużej Rodziny, ustawy „Za Życiem”, programu „Czyste powietrze”.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń (np.: zasiłek celowy, zasiłek okresowy, stały),
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,

- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb,
- pracy socjalnej.

W 2021 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej z zakresu pomocy społecznej w postaci świadczeń pieniężnych objął pomocą 262 osoby, zaś w postaci świadczeń niepieniężnych 86 osób. Ponadto pomoc finansową otrzymały rodziny zastępcze i Dom Dziecka (za dzieci tam umieszczone).

XI.2. Pomoc środowiskowa i organizacja społeczności lokalnej.

W 2021 roku obowiązywały niezmiennie zasady przyznawania pomocy. Zmianie uległa wysokość kryteriów kwalifikujących do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i wynoszą one: 600,00 zł na osobę w rodzinie, 776,00 zł na osobę samotną, 719,00 zł maksymalna wysokość zasiłku stałego, 345,00 zł za 1 ha przeliczeniowy. W 2021 roku wpłynęły do GOPS 2.733 wnioski o przyznanie pomocy w różnej formie, tzn. finansowej i niefinansowej, udzielenie informacji, wypełnienie wniosków. W tym 1747 wyłącznie na pomoc społeczną, 476 wniosków na 500+, 151 na świadczenia rodzinne, 39 na becikowe, 28 na zasiłek pielęgnacyjny, 7 na specjalny zasiłek dla opiekuna, 18 na świadczenie rodzicielskie, a 39 na fundusz alimentacyjny, na świadczenie pielęgnacyjne 21 wniosków, na pomoc w ramach programu czyste powietrze 27, ogólnych pism w sprawie świadczeń rodzinnych 180. W całym 2021 roku wydano 1 271 decyzji. 515 z nich w sprawach świadczeń z pomocy społecznej w tym 22 odmownych.

Poza tym w 2021 roku GOPS w Kowalach Oleckich sporządził 196 miesięcznych meldunków, w tym 8 w ramach programu „Wspieraj seniora” i 188 sprawozdań kwartalnych dotyczących rozliczenia dotacji, półrocznych, rocznych i jednorazowych MRPIPS. Sprawozdania najczęściej wykonujemy w systemie Centralnej Aplikacji Statystycznej i w programie POMOST.

Na terenie gminy pracę socjalną wykonuje 3 pracowników socjalnych.

Praca socjalna świadczona jest w następującej formie:

- podejmowanie działań zmierzających do zabezpieczenia przed skutkami silnych mrozów, zaopatrywanie podopiecznych w opał oraz żywność,
- pomoc podopiecznym w wypełnianiu wniosków na ustalenie stopnia niepełnosprawności,
- pomoc przy składaniu wniosku o dowód osobisty,
- objęcie dożywianiem w szkole dzieci, młodzieży,
- pomoc w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych, działania mediacyjne,
- motywowanie osób zagrożonych alkoholizmem do podjęcia leczenia,
- pomoc w załatwieniu pobytu i dotarciu do szpitala,
- pomoc oraz udzielenie informacji w uzyskaniu świadczenia w formie dodatku mieszkaniowego,

- działania interwencyjne w sytuacji osób czy rodzin zagrożonych, potrzebujących pomocy,
- udzielanie osobom zgłaszającym się pełnej informacji o przysługujących im świadczeniach i dostępnych formach pomocy,
- pomoc w uzyskaniu świadczeń emerytalno - rentowych,
- organizowanie przewozu osób do DPS,
- pomoc w uzyskaniu skierowania na turnusy rehabilitacyjne,
- pomoc w uzyskaniu świadczeń materialnych PFRON,
- pomoc w zorganizowaniu wyjazdu dzieci na kolonie letnie,
- wsparcie w rozwiązywaniu problemu przemocy, udzielanie informacji o kompetencjach policji, sądu, prokuratury,
- pomoc w docieraniu do ośrodków interwencji kryzysowej,
- pomoc w umieszczaniu w szpitalu psychiatrycznym - za zgodą lub bez zgody w trybie nagłym,
- podjęcie działań w celu umieszczenia osoby chorej psychicznie, wymagającej całodobowej opieki w domu pomocy społecznej bez jej zgody,
- sprawianie pogrzebu,
- pomoc w uzyskaniu porady prawnej.

Łączna kwota środków finansowych na wydatki pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w budżecie jednostki w 2021 roku wyniosły: 8 156 107 zł i były o 549 656,00 zł niższe w stosunku do 2020 roku.

Główne wydatki to:

- 1) przeciwdziałanie narkomanii – 4 112 zł;
- 2) przeciwdziałanie alkoholizmowi – 90 0782 zł;
- 3) odpłatność za pobyt w DPS – 432 335 zł;
- 4) funkcjonowanie ŚDS – 801 069 zł;
- 5) składki na ubezpieczenie zdrowotne osób pobierających świadczenia – 15 164,81 zł
- 6) zasiłki okresowe – 219 014,21 zł.
- 7) zasiłki celowe i celowe specjalne – 1 300,00 zł;
- 8) dodatki mieszkaniowe – 57 276 zł;
- 9) zasiłki stałe – 196 807,72zł;
- 10) funkcjonowanie GOPS – 423 476,12 zł;
- 11) usługi opiekuńcze – 85 981,24 zł;
- 12) pomoc w zakresie dożywiania – 150 000 zł;
- 13) pozostała działalność – 290 zł;
- 14) pomoc materialna dla uczniów – 108 360,00zł;
- 15) świadczenia wychowawcze – 4 853 308 zł;
- 16) świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego – 1 082 338,00 zł;
- 17) wspieranie rodziny – 88 363,18 zł.

XI.3. Udzielone świadczenia

Tabela.XI.2. Świadczenia w ramach zadań własnych Gminy Kowale Oleckie

Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Kwota (PLN)
Zasiłki stałe	38	196 807,72
Zasiłki okresowe	83	219 014,21
Zasiłki celowe i celowe specjalne, w tym:	1	1 300,00
Zasiłki celowe i celowe specjalne w ramach programu <i>Pomoc państwa w zakresie dożywiania</i>	141	74 953,00
Zasiłki rodzinne	151	1 082 338,00
Dodatki mieszkaniowe	34 (rodziny)	57 276,00
Dodatki energetyczne	14 (rodzin)	2 212,00
Świadczenia alimentacyjne	39	301 534,00
Świadczenia wychowawcze	476	4 853 308,00
Zasiłek pielęgnacyjny	28	282 751,00

XI.4. Udzielone świadczenia w ramach zadań zleconych Gminie Kowale Oleckie

W 2021 r. w ramach zadań zleconych gminie tj.:

- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania,
- wypłacania wynagrodzenia przyznanego opiekunowi przez sąd opiekuńczy,
- pomoc uchodźcom,
- pomoc cudzoziemcom – pobyt tolerowany.

Nie były udzielane świadczenia, gdyż nie była zgłaszana taka potrzeba.

XI.5. Poradnictwo specjalne

Poradnictwo specjalistyczne realizowane jest przez pracowników GOPS i świadczone osobom i rodzinom, które wykazują trudności lub wykazują konieczność wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Świadczone jest również poradnictwo specjalistyczne w zakresie psychologicznym, prawnym, rodzinnym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku.

XI.6. Wsparcie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej

Rodzinom przeżywającym różnorodne trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej udzielane jest wsparcie w postaci usług asystenta rodziny i poradnictwa rodzinnego. W 2021 r. wsparciem w formie asystentury rodzinnej objętych było 19 rodzin, w których pomagał 1 asystent rodziny. Zakres realizowanych w ramach usług zadań ma

charakter kompleksowy, odpowiadający identyfikowanym potrzebom rodziny. Misją pracy asystenta jest towarzyszenie rodzinom w poszukiwaniu rozwiązań i podejmowaniu działań zmierzających do przezwyciężenia trudności i poprawy funkcjonowania systemu rodzinnego. Na terenie gminy nie funkcjonują placówki wsparcia dziennego typu opiekuńczo-wychowawczego.

Tabela. XI.4. Asystenci rodziny w 2018, 2019, 2020 i 2022 r.

	2018	2019	2020	2021
Liczba asystentów	1	1	1	1
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta	15	17	19	19

XI.7. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym opieki rodziców – rodzinna piecza zastępcza

Od 1 stycznia 2012 roku w związku z wejściem w życie Ustawy z 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców, sprawowana jest nad nim piecza zastępcza w formie: rodzinnej lub instytucjonalnej.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są: rodzina zastępcza (spokrewniona, niezawodowa, zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna) oraz domy dziecka.

Wychowankom rodzin zastępczych oraz placówek świadczona jest pomoc mająca na celu życiowe usamodzielnianie i integrację ze środowiskiem, poprzez następujące działania¹:

- przygotowanie Indywidualnych Programów Usamodzielniania,
- udzielanie pomocy pieniężnej przeznaczonej na kontynuowanie nauki,
- udzielanie jednorazowej pomocy pieniężnej przeznaczonej na usamodzielnianie,
- udzielanie pomocy pieniężnej przeznaczonej na zagospodarowanie

¹ zadanie powiatu

W 2021 r. w pieczy zastępczej przebywało **10 dzieci**.

XI.8. Pomoc instytucjonalna świadczona przez system pomocy społecznej w Kowalach Oleckich

W sytuacjach, gdy pomoc środowiskowa jest niewystarczająca, a osoby w potrzebie wymagają specjalistycznych oddziaływań, pomoc udzielana jest w placówkach dziennych i całonocnych, które oferują różnorodny wachlarz świadczeń.

XI.9. Domy Pomocy Społecznej

Na terenie Gminy Kowale Oleckie funkcjonuje Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Powiat Olecki. Osoby uprawnione do umieszczenia w domu pomocy społecznej kieruje się do odpowiedniego typu zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej. Na dzień 31.12.2021 r. z terenu gminy Kowale Oleckie w w/w placówkach przebywało 14 mieszkańców. Odpłatność za ich pobyt wyniosła łącznie za 2021 r. 432 335 zł.

XI.10. Ośrodki wsparcia

W 2021r. swoją działalność prowadził Klub Seniora utworzony w ramach programu „Senior +”. W 2021r. przystąpiliśmy ponownie do ww. programu – moduł II, z którego to, otrzymaliśmy w 2021r. dotację w wysokości 15 935,04 zł. Swoją działalność klub Senior+ rozpoczął od maja 2021r., ze względu na sytuację epidemiologiczną. Klub działa od poniedziałku do piątku w godz. Od 7.30 do 15.30. Klub Senior + został utworzony na 15 miejsc. Od chwili jego otwarcia, nieprzerwanie uczęszcza do niego codziennie 15 osób. Zainteresowanie nim jest tak duże że często przychodzą do niego też osoby starsze niebędące uczestnikami klubu. 5 osób wciąż oczekuje na przyjęcie. Klub prowadzi własną stronę internetową FACEBOOK . Do klubu należą wyłącznie seniorzy czyli osoby 60+- jest to zgodne z deklaracjami. W 2021 roku zachęcaliśmy seniorów uczestniczących w klubie do aktywności i integracji wewnątrzpokoleniowej oraz z najbliższym otoczeniem, poprzez rozwijanie własnych pasji i zainteresowań, dostarczania nowych wiadomości i umiejętności oraz umożliwienie prowadzenia działalności wolontariackiej.

Do działań i zadań, przeprowadzonych w Klubie Senior+ w Kowalach Oleckich należą między innymi:

- 1) zachęcanie do aktywnego uczestnictwa w społeczeństwie, w tym udział w akcjach wolontariackich: wszyscy uczestnicy w ramach wolontariatu włączyli się w urozmaicenie cyklicznej imprezy gminnej "Kowaliady", piekli ciasta, przygotowali ciepły posiłek, które to rozdawali podczas imprezy, czynnie uczestniczyli w dożynkach gminnych, zrobili piękny wieniec dożynkowy, seniorzy uczestniczyli też w innych spotkaniach integrujących mieszkańców gminy, np. w obchodach " Międzynarodowego dnia dziergania" zorganizowanego przez ŚDS w Kowalach Oleckich;
- 2) zachęcanie do wykorzystywania zdolności i zainteresowań osób starszych i przekazywania swych doświadczeń i tradycji rodzinnych innym osobom: seniorzy licznie uczestniczyli w zajęciach z terapii zajęciowej , ruchowej, muzycznej, tworzyli stroiki okolicznościowe, ozdoby, chętnie szukali nowych pomysłów w Internecie, swoimi pomysłami dzielili się z innymi, a efekty można podziwiać na Facebook;
- 3) wzbudzanie pewności siebie oraz zachęcanie do prezentacji własnych pomysłów podczas organizowanych spotkań: uczestnicy chętnie pokazują swoje dzieła w Internecie na stronie Facebook, na stoiskach podczas dożynek czy imprezy integracyjnej "Kowaliady";
- 4) zwiększanie wiedzy i praktycznych umiejętności: uczestnicy klubu mają dostęp do Internetu, z którego pod okiem opiekuna korzystają często, posiadają telewizję z dostępem

do mnóstwa programów informacyjnych i rozrywkowych, prenumerują czasopisma, wymieniają się książkami, chętnie uczą się nowych umiejętności, np. robienia mydła ekologicznego oraz maści nagietkowej, gotują własny miód i konfitury, wymieniają się przy tym wiedzą i doświadczeniem, integrują się;

- 5) promowanie "aktywnego starzenia się" poprzez edukację zdrowotną, ćwiczenia fizyczne i rozwijanie kontaktów społecznych: żadnej z ww. aktywności w ofercie klubu, w 2021r. nie zabrakło, seniorzy brali czynny udział w zajęciach ruchowych, masażu twarzy, relaksacji, zajęciach z tańca, zajęciach z dietetykiem. Organizowali też imprezy okolicznościowe i integracyjne, np. dzień dziecka gdzie nie tylko z wnukami, ale też z dziećmi z Przedszkola Samorządowego w Kowalach Oleckich przygotowali i przeprowadzili zajęcia i zabawy;
- 6) rozwijanie zainteresowań kulturą i sztuką oraz aktywności twórczej osób starszych: seniorzy uczestniczyli w spotkaniu autorskim z dziennikarzem lokalnej gazety, który napisał własną książkę, uczestniczą też w wystawach i wydarzeniach kulturalnych w tutejszym Domu Kultury, chodzą do kina. Wszystko to przekonało seniorów, że ich rolą jest aktywne uczestnictwo we współczesnym.

Tabela. XI.3. Ośrodki wsparcia w 2021 r.

	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki
Ośrodki wsparcia, w tym:	1	37	43
Środowiskowy Dom Samopomocy w Kowalach Oleckich	1	37	43
Klub Senior +	1	15	32

XI.11. Środowiskowy Dom Samopomocy w Kowalach Oleckich

Środowiskowy Dom Samopomocy w Kowalach Oleckich jest placówką dziennego pobytu o charakterze lokalnym i ponadlokalnym; przeznaczoną dla 37 uczestników. W ŚDS zatrudnionych jest 10 osób; 4 osoby pracują w niepełnym wymiarze czasu pracy.

Od 1 czerwca 2021 Środowiskowy Dom Samopomocy w Kowalach Oleckich zmienił swoją siedzibę. Funkcjonuje w części wyremontowanego budynku po szkole podstawowej. Zwiększyła się powierzchnia użytkowa przeznaczona dla uczestników, powstała nowa pracownia życia codziennego.

ŚDS jako ośrodek wsparcia dziennego w swojej bieżącej działalności realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej, udzielając oparcia społecznego osobom pełnoletnim niepełnosprawnym psychicznie i intelektualnie w stopniu znacznym i umiarkowanym oraz dla osób z lekkim stopniem niepełnosprawności intelektualnej, gdy jednocześnie występują inne sprzężone zaburzenia, zwłaszcza neurologiczne.

Celem Domu jest udzielanie osobom niepełnosprawnym kompleksowego wsparcia w zaspakajaniu potrzeb, rozwiązywaniu problemów i dążeniu do samorealizacji, rehabilitacji oraz integracji z lokalnym i ponadlokalnym środowiskiem.

W Środowiskowym Domu Samopomocy w Kowalach Oleckich prowadzone są następujące treningi:

a/ funkcjonowania w codziennym życiu:

- trening kulinarny,
- higieniczny, zaradności życiowej, dbałości o wygląd zewnętrzny,
- trening umiejętności praktycznych,
- trening ekonomiczny.

b/ umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów:

- kształtowanie pozytywnych relacji uczestnika z osobami bliskimi, sąsiadami, z innymi osobami; w czasie zakupów, w środkach komunikacji publicznej, w urzędach i instytucjach kultury,
- nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów społecznych,
- kształtowanie umiejętności współpracy i komunikowania się, asertywności.

c/ spędzania czasu wolnego:

- rozwijanie zainteresowań literaturą, audycjami radiowymi i telewizyjnymi, internetem,
- uczestnictwo w imprezach kulturalnych, sportowych, wyjścia do kina, muzeum,
- organizowanie wycieczek krajoznawczych,
- zwiedzanie zabytków, zawody sportowe, występy i pokazy artystyczne, zajęcia muzyczne, taniec, biblioterapia

Prowadzone jest poradnictwo psychologiczne, które obejmuje:

- 1) Wsparcie psychologiczne: systematyczne, indywidualne rozmowy z poszczególnymi uczestnikami, które służyły rozwiązywaniu bieżących problemów ; współpracy i współdziałania z innymi uczestnikami, eliminowania własnych napięć. Do pracy indywidualnej należały również badania z użyciem narzędzi psychometrycznych służących diagnozie intelektu;
- 2) grupy wsparcia - zajęcia, które dają uczestnikom możliwość doświadczania, że;
 - nie jestem sam w przeżywaniu swoich uczuć, cierpienia i lęków, a także radości i wzlotów,
 - potrafię pomóc komuś innemu, dać mu wsparcie, podzielić się swoim doświadczeniem,
 - mogę podzielić się i ujawnić swoje cierpienie lub trudne doświadczenia z historii swojego Życia;
- 3) Spotkania grupowe prowadzone w mniejszych podgrupach. Tematyka zajęć dostosowana do możliwości psychofizycznych, potrzeb i ograniczeń uczestników oraz spotkania w ramach społeczności terapeutycznej, współprowadzenie społeczności;
- 4) wizyty domowe; konsultacje obejmujące członków rodziny uczestnika służące pomocy w rozwiązywaniu konfliktów pomiędzy członkami rodziny.

Terapia zajęciowa odbywa się w salach zajęć:

- zajęć edukacyjno – teatralnych
- zajęć fizjoterapeutycznych i sportowych
- zajęć artystyczno – plastycznych
- zajęć kulinarnych
- zajęć technicznych i ogrodniczych
- zajęć informatycznych

W placówce organizowanych jest szereg imprez cyklicznych, które na stałe wpisały się do kalendarza imprez i uroczystości; Spotkanie opłatkowe w okresie poprzedzającym Święta Bożego Narodzenia, Śniadanie Wielkanocne, Przegląd poezji i prozy patriotycznej, Dzień sąsiada.

W czasie pracy zdalnej terapeuci i psycholog kontaktowali się telefonicznie z uczestnikami lub ich opiekunami. Rozmawiali o bieżących problemach uczestników, starali się niwelować napięcia związane z izolacją społeczną. Osobiście pomagali w zakupie lekarstw, dostarczali okolicznościowe paczki żywnościowe przygotowane przez ŚDS z okazji Świąt Wielkanocy i Bożego Narodzenia.

Pracując na rzecz uczestników ŚDS utrzymuje współpracę z różnymi instytucjami. Należą do nich: Urząd Gminy w Kowalach Oleckich, GOPS w Kowalach Oleckich, GCK w Kowalach Oleckich, Przedszkole, Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kowalach Oleckich, Szkoły Muzyczne w Olecku i Suwałkach, PUP w Olecku, KPP w Olecku, Caritas w Elku oraz specjalistycznymi placówkami ochrony zdrowia, SPGOZ w Kowalach Oleckich, PCPR w Olecku.

ŚDS utrzymuje przyjazne stosunki z innymi placówkami; DPS „Zacisze” w Kowalach Oleckich, DPS „Kalina” w Suwałkach, WTZ w Olecku, ŚDS w Suwałkach, Gołdapi, Bartoszczach, Wronkach, Augustowie, Nowej Wsi Elckiej, Elku, Orzyszu, Ostródzie organizując lub uczestnicząc w różnych imprezach, wycieczkach i spotkaniach okolicznościowych.

Nowa siedziba ŚDS pozwala na wystąpienie do Wojewody Warmińsko – Mazurskiego z wnioskiem o zwiększenie statutowej liczby miejsc w placówce do 41.

XI. 12. Świadczenia wynikające z polityki społecznej państwa i gminy

Od stycznia 2017 r. rozpoczęto realizację nowego świadczenia – jednorazowego świadczenia *Za życiem*, w wysokości 4 000 PLN. Przysługuje ono matce lub ojcu, opiekunowi prawnemu lub opiekunowi faktycznemu dziecka, u którego stwierdzono ciężkie i nieodwracalne upośledzenie lub nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym

okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Ponadto w 2021r. r. GOPS realizował też zadania programu „Czyste Powietrze”, tj. wydawał zaświadczenia o dochodzie. W całym 2021 r. GOPS wydał 27 takich zaświadczeń.

Ponadto w 2021 r. GOPS realizował projekty MRPIPS, projekty pomocowe i osłonowe:

- Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej,
- Wspieraj Seniora,
- Opieka 75+,
- Senior+,

XI.13. Samodzielny Publiczny Gminny Ośrodek Zdrowia w Kowalach Oleckich

W 2021 roku SPGOZ w Kowalach Oleckich funkcjonowała na dotychczasowych zasadach na podstawie zawartych umów z Narodowym Funduszem Zdrowia.

Podstawowa Opieka Zdrowotna

Świadczenia zdrowotne lekarza POZ realizowana była przez 5 lekarzy: w tym 3 lekarzy rodzinnych, w tym jeden ze specjalizacją chorób dzieci, dwóch ze specjalizacją chorób wewnętrznych oraz lekarz radiodiagnostyk.

Na dzień 31 grudnia 2021 r. zapisanych do lekarzy POZ było 3 414 pacjentów, którym udzielono w okresie 2021 roku 33 922 porady w tym 92 porad domowych.

Pacjenci mieli dostęp do świadczeń w:

- gabinecie lekarza POZ od 8.00 do 18.00 (poniedziałek – piątek),
- laboratorium analitycznym od 8.00 do 12.40 (poniedziałek – czwartek), w tym pobieranie materiału do badań od 8.00 do 10.00, a odbiór wyników po 14.00 dnia następnego,
- gabinecie zabiegowym od 8.00 do 18.00 (poniedziałek – piątek)

Świadczenia zdrowotne z zakresu pielęgniarstwa POZ z zakresu pielęgniarstwa środowiskowego wykonują dwie pielęgniarki rodzinne, które opiekują się 3 567 pacjentami, którym udzielono 764 świadczeń.

Świadczenia zdrowotne z zakresu położnej POZ wykonuje położna rodzinna opiekująca się kobietami, kobietami w ciąży, położnicami i noworodkami, która wykonała 354 świadczeń. Liczba złożonych deklaracji 1 821.

Świadczenia zdrowotne z zakresu medycyny szkolnej wykonuje higienistka szkolna we wszystkich szkołach na terenie gminy Kowale Oleckie. Na dzień 31 grudnia 2021 r. w szkołach zapisanych było 412 uczniów.

Ambulatoryjna Opieka Specjalistyczna

Świadczenie zdrowotne w zakresie ambulatoryjnej opieki specjalistycznej w poradni położniczo-ginekologicznej udzielono kobietom 1 063 porad.

Rehabilitacja Lecznicza

Ambulatoryjne świadczenia rehabilitacyjne w gabinecie fizjoterapii leczniczej: wykonano 11 371 zabiegów.

Wynik finansowy SPGOZ za 2021 rok, to zysk w wysokości 29 968,64 zł.

XI. 14. Programy profilaktyczne

Gmina na mocy ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 roku ma zadanie zapobiegać i prowadzić odpowiednią profilaktykę alkoholową i przeciw narkomanii, na którą przeznaczają się dochody z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz wpływy z części opłaty za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym.

Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

i przeciwdziałania narkomanii

Na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119, zm.: z 2021 r. poz. 2469 oraz z 2022 r. poz. 218) oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050, zm.: z 2019 r. poz. 1655 oraz z 2021 r. poz. 2469), prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz narkomanii osób uzależnionych należy do zadań własnych Gminy. W szczególności działania te obejmują :

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków ,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnienia, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Realizacja w/w zadań stosownie do art. 4 ust. 2 cytowanej wyżej ustawy prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Kowale Oleckie, uchwalanego corocznie przez Radę Gminy . Program uwzględnia w swej konstrukcji cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, które zostały określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021- 2025 oraz Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kowale Oleckie na lata 2017 – 2026 przyjętej Uchwałą Rady Gminy w Kowalach Oleckich Nr.RG.0007.234.2017 z dnia 21 grudnia 2017 r.

W celu realizacji Gminnego programu Przeciwdziałania i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Wójt Gminy w oparciu o art. 4 ust.3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi powołał Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Celem głównym Komisji w 2021 roku było zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych na terenie Gminy Kowale Oleckie, minimalizowanie rozmiarów i natężenia tych, które aktualnie występują oraz rozwijanie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami. Cel ten został zrealizowany poprzez :

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków (zawarto umowę z Poradnią Terapii Uzależnień od Alkoholu, Narkotyków i Współuzależnienia „PROGRES” w Olecku w celu zapewnienia dostępu do bezpłatnej i kompleksowej terapii uzależnienia i współuzależnienia (w 2021 roku przeprowadzono 48h psychoterapii dla osób uzależnionych i 5 h psychoterapii dla osób współuzależnionych),
- prowadzono działania informacyjne mające na celu podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców na temat skutków nadużywania alkoholu poprzez dystrybucję materiałów informacyjnych w postaci ulotek (udział w Kampanii „STOP! Pijanym kierowcom”, „Reaguj na przemoc!”, zakupiono i rozprowadzono materiały profilaktyczne do szkół Gminy z zakresu p/działania alkoholizmowi i narkomanii : „ Depresja – materiały profilaktyczno-edukacyjne”, „ Zachowaj trzeźwy umysł”, „ Narkotyki ? to mnie nie kręci”), „ Profilaktyka smyka – na ratunek Poli”,
- podjęto działania zmierzające do poprawy stanu psychofizycznego i funkcjonowania społecznego osób uzależnionych poprzez prowadzenie rozmów motywujących przez członków Komisji (23 osób), kierowanie na badania psychiatryczno – psychologiczne osób nadużywających alkoholu (17 osób), kierowanie wniosków do sądu o wszczęcie postępowania o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego (15 wniosków),
- organizowano pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy dla członków rodzin z problemem uzależnienia poprzez doskonalenie metod interwencji i pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”(prowadzenie punktu Informacyjno – Konsultacyjnego w, którym motywowano, informowano o instytucjach udzielających pomocy oraz formach pomocy, które mogą być świadczone członkom tych rodzin, a także udzielano pomocy w kierowaniu w sprawie przymusowego leczenia odwykowego. W 2021 roku Członkowie Gminnej Komisji

Rozwiązywania Problemów Alkoholowych brali udział w 30 grupach roboczych ds. przeciwdziałania pomocy rodzinie.

- prowadzono profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym udział w Kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł” i „Dopalacze - powiedz stop!”, przeprowadzono warsztaty profilaktyczno – terapeutyczne wśród młodzieży szkolnej pn. „Archipelag Skarbów”, „Jak sobie radzić z negatywnymi emocjami i gdzie szukać pomocy”, „Wpływ nauczania zdalnego na zdrowie psychiczne dziecka”. W ramach pozalekcyjnych zajęć przeprowadzona została akcja „Dzień profilaktyki w Gminie Kowale Oleckie” (350 osób) oraz „Piknik profilaktyczny w miejscowości Stożne” (70 osób).

Dla potrzeb opracowania Programu, firma KOKA z Krakowa przeprowadziła w Gminie Kowale Oleckie w 2021 roku badania oraz opracowała Diagnozę lokalnych problemów społecznych, która jest podstawą opracowania celów oraz zadań Programu. W badaniu diagnozującym problemy społeczne w Gminie Kowale Oleckie wzięło udział 100 dorosłych mieszkańców gminy (46% stanowiły kobiety, zaś 54% mężczyźni) oraz 132 uczniów ze szkół podstawowych, gdzie 42,42% to chłopcy, a 57,58% dziewczynki. Celem Diagnozy lokalnych problemów społecznych w odniesieniu do dzieci i młodzieży była analiza postaw i przekonań wobec substancji psychoaktywnych (alkoholu, narkotyków, dopalaczy), w odniesieniu do dorosłych mieszkańców gminy identyfikacja zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym, w szczególności obejmujących: postawy społeczne dotyczące problemów istotnych w środowisku lokalnym, problemy bezrobocia i lokalnego rynku pracy, zagadnienia związane z substancjami psychoaktywnymi, takimi jak narkotyki i dopalacze, zagadnienia związane ze spożywaniem alkoholu, postawami wobec alkoholu oraz problematyką uzależnienia, zagadnienia związane z przemocą w rodzinie w tym przekonania dotyczące modelu wychowania dzieci i młodzieży w kontekście stosowania kar fizycznych, postawy sprzedawców napojów alkoholowych względem sprzedaży i spożycia alkoholu. Niepokojący jest fakt, iż 3,00% respondentów przyznało, że spożywa alkohol codziennie lub pije kilka razy w tygodniu (16%). Kilka razy w miesiącu alkohol spożywa 34,00% osób, a 28,00% kilka razy w roku. Należy zwrócić uwagę, iż 19,00% osób przyznało, że nie pije w ogóle alkoholu. Ankietowani, którzy przyznali, iż spożywają alkohol, najczęściej sięgają po : piwo (43,21%), wino (34,57%), wódkę (23,46%). Dodatkowo 2,47% osób spożywa alkohol spoza legalnego źródła lub alkohol własnej roboty. Kolejna analizowana kwestia to problem jazdy pod wpływem alkoholu, gdzie 8,64% naszych mieszkańców przyznało, że co najmniej raz zdarzyło się im kierować pojazdem po spożyciu alkoholu. Respondenci nie tylko sami wsiadali za kierownicę, ale byli również świadkami sytuacji, w których ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu (10,00%). Dodatkowo można zauważyć , że pandemia COVID - 19 oraz kwarantanna nie wpłynęła znacząco na wzrost spożycia alkoholu na terenie gminy: (50,62%) brak wpływu, (1,23%) badanych spożywa mniej alkoholu, 20,99% osób pije więcej alkoholu ze względu na obecną sytuację w Polsce i na świecie wywołaną epidemią koronawirusa.

Młodzi respondenci, byli w wieku 11 – 13 lat (44,64% chłopców, 51,32% dziewczynki), w wieku 14 – 16 lat (50,00% chłopców, 43,42% dziewczynek) oraz w przedziale wiekowym 10 lat (5,36% chłopców, 5,26% dziewczynek). Ankietowani uczniowie przyznali, iż po raz pierwszy kontakt z alkoholem mieli w wieku 11 – 13 lat (55,56% chłopców, 38,89% i 44,44% dziewczynek) oraz 8 – 10 lat (5,56% chłopców, 16,67% dziewczynek). Najczęściej próbowanym alkoholem było piwo (72,22% chłopców, 61,11% dziewczynek), wódka (66,67% chłopców, 50,00 % dziewczynek). Ankietowani uczniowie deklarują, że najczęściej po raz pierwszy próbowali alkoholu ze znajomymi na podwórku (61,11% chłopców, 55,56% dziewczynek), w czasie uroczystości rodzinnej (27,78% chłopców, 16,67% dziewczynek).

Kolejnym diagnozowanym problemem w Gminie Kowale Oleckie jest zażywanie substancji psychoaktywnych wśród dorosłych i dzieci. Jak wynika z zebranych danych wśród dorosłych 90,00% osób nie zażywa żadnych środków psychoaktywnych. Natomiast pozostali przyznają, że zażywali narkotyki jeden raz w życiu (5,00%), raz w miesiącu (2,00%), kilka razy w miesiącu i kilka razy w tygodniu (1,00%). Mieszkańcy, którzy przyznali, że kiedykolwiek zażywali narkotyki, używali najczęściej substancji : marihuana (80,00%), dopalacze (20,00%) oraz amfetamina, ekstazy (10,00 %). Z udzielonych odpowiedzi uczniów wynika, że 92,86% chłopców i 94,74% dziewczynek nie próbowało substancji psychoaktywnych. Do zażywania narkotyków, dopalaczy i innych środków psychoaktywnych przyznało się 7,14% chłopców i 5,26 % dziewczynek.

Problem przemocy w Gminie Kowale Oleckie jest kolejnym ważnym zagadnieniem. Ok.25,00% ankietowanych przyznało, że zna osoby, które doznają przemocy w swoim domu. Respondenci najczęściej wskazywali na : bicie 93,00%), grożenie, zastraszanie (86,00%). Dodatkowo 22,00% ankietowanych mieszkańców przyznało, iż było osobą doznającą przemocy. Osoby doświadczające przemocy najczęściej zaznaczały, iż były ofiarami przemocy psychicznej (72,73%), fizycznej (40,91%). Osobami stosującymi przemoc według ankietowanych, były najczęściej partner lub partnerka (45,45%) oraz „inne osoby” tata (22,73%), rodzeństwo (9,09%). Do aktu przemocy wobec drugiej osoby w większości przypadków dochodziło pod wpływem odurzenia alkoholem. Młodym mieszkańcom zadano pytanie dotyczące tego, czy według nich w ich szkole występuje zjawisko przemocy między uczniami: 30,36% chłopców oraz 27,63% dziewcząt uważa, że takie sytuacje się nie zdarzają, 32,14% uczniów oraz 48,36% uczennic nie ma zdania na ten temat, natomiast 37,50% chłopców oraz 23,68% dziewczynek uważa, że sytuacje pomiędzy uczniami się zdarzają. W 2021r. w stosunku do 2020r. problem przemocy na terenie Gminy Kowale Oleckie wzrósł o 12,00%.

ROZDZIAŁ XII

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

XII.1. Jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych

Na terenie gminy Kowale Oleckie działają n/w jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych:

- 1) Ochotnicza Straż Pożarna w Kowalach Oleckich,
- 2) Ochotnicza Straż Pożarna w Sokółkach,
- 3) Ochotnicza Straż Pożarna w Lakielach,

Jednostka OSP Kowale Oleckie od 1995 roku włączona jest do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego.

Wyposażenie i wyszkolenie członków w OSP umożliwia podejmowanie działań ratowniczo-gaśniczych, ratownictwa technicznego i drogowego, ratownictwa medycznego. Jednostki wyposażone są w system DSP pozwalający na alarmowanie członków ze stanowiska kierowania PSP w Olecku oraz aplikację mobilną eRemiza.

Zakupy sprzętu dla OSP:

Ochotnicza Straż Pożarna w Sokółkach:

- dotacja 5000+ zakupiono 4 pary butów oraz 5 kominiarek strażackich za łączną kwotę 5 000,00zł
- dotacja z MSWiA zakupiono 2 pary butów oraz węże tłoczne 6 sztuk za kwotę 2 480,00zł

Ochotnicza Straż Pożarna w Kowalach Oleckich:

- ze środków z Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego zakupiono piłę ratowniczą oraz przenośny zestaw oświetleniowy za kwotę 6 300,00zł.
- dotacja 5000+ zakupiono kominiarki strażackie i ubrania specjalne typu nomex za kwotę 5 000,00zł
- dotacja Szczepimy Się z OSP zakupiono: drabinę gospodarczą, wentylator oddymiający, prądownice, lancę gaśniczą, aparaty powietrzne, sygnalizatory bezruchu, latarka akumulatorowa, ubranie specjalne typu Nomex, mikrofonogłośniki, węże tłoczne W-42, oraz noszak na węże za łączną kwotę 40 530,00zł
- dotacja dla MDP zakupiono tor przeszkód MDP za kwotę 3 120,00 zł

Szkolenia (w PSP)

W 2021 roku odbyły się: Kurs podstawowy OSP, w którym uczestniczyło trzech strażak ochotnik z OSP w Kowalach Oleckich.

Tabela.XII.1. Stan organizacyjny i działania OSP

Nazwa OSP	Liczba członków			Prowadzone działania		
	Zwyczajnych	Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza	Uprawnionych do działań	Pożary	Miejscowe zagrożenia	Razem
Kowale Oleckie	32	20	29	28	54	82
Sokółki	18	0	11	8	21	29
Lakiele	12	0	1	0	0	0

Tabela. XII.3.Wykaz sprzętu Pożarniczego w OSP

Rodzaj sprzętu	Nazwa sprzętu	Ilość sprzętu w jednostce OSP		
		Kowale Oleckie	Sokółki	Lakiele
Pojazdy	Mercedes-Benz Atego GBA 2,5/16	1	0	0
	Jelcz 325 GCBA 5/32	1	0	0
	Iveco Daily	0	1	0
	Żuk A-06	0	0	1
Sprzęt silnikowy	Motopompa Tohatsu	1	0	0
	Pompa szlamowa	3	1	0
	Pompa pływająca Niagara	1	1	0
	Zestaw ratownictwa technicznego	1	1	0
	Pilarka do drewna	2	2	1
	Piła do betonu i stali	1	0	0
	Agregat prądotwórczy	3	1	0
	Piła ratownicza	1	0	0
	Wentylator oddymiający	1	0	0

XII.2. Zarządzanie kryzysowe

W Gminie Kowale Oleckie funkcjonuje Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego w składzie:

1. Przewodniczący Zespołu – Wójt Gminy Krzysztof Locman
2. Z-ca Przewodniczącego – Sekretarz Gminy Teresa Kołodzińska – Sieńko
3. Inspektor ds. OC i ZK – Zygmunt Marek Karbowski
4. p.o. Kierownika Referatu ds. Infrastruktury Gospodarki Komunalnej i Mieszaniowej Ewidencji Działalności Gospodarczej – Piotr Masalski
5. Referat IGKiM EDG – Podinspektor Tomasz Kosobudzki
6. Referat IGKiM EDG – Inspektor Maciej Kozłowski
7. Referat IGKiM EDG – Podinspektor Patryk Truchan
8. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej – Joanna Kowalewska
9. Komendant Gminny OSP – Artur Brodowski
10. Informatyk – Wojciech Kacprzyk

Zespół raz w kwartale odbywał planowe posiedzenia, w okresie ograniczeń w kontaktach osobistych zaproszeni gości i dyrektorzy instytucji gminnych uczestniczyli w posiedzeniach online, podczas których każdorazowo analizowano aktualną sytuację na obszarze gminy w różnych aspektach życia i funkcjonowania mieszkańców.

Poddawano ocenie możliwość wystąpienia lokalnych zagrożeń, jak również skuteczność zarządzania infrastrukturą gminną.

XII.3. Obrona cywilna

Szefem Obrony Cywilnej Gminy Kowale Oleckie jest Wójt Gminy. W celu zapewnienia uzyskania informacji o zagrożeniach oraz ostrzegania i alarmowania ludności w sytuacji ich wystąpienia, stworzono na terenie Gminy Kowale Oleckie:

1. System Wczesnego Ostrzegania (SWO) – funkcjonujący w czasie pokoju,
2. System Wykrywania i Alarmowania (SWA) – działający w stanie kryzysu i w czasie wojny.

W 2021 roku zgodnie z Zarządzeniem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w dniach 1 sierpnia o godz. 17.00 oraz 1 września o godz. 12.00 przeprowadzono treningi Wojewódzkiego Systemu Wykrywania Skażeń i Alarmowania polegające na włączeniu wszystkich syren alarmowych na terenie Gminy Kowale Oleckie – odwołanie alarmu (ciągły dźwięk syreny w czasie jednej minuty). Do alarmowania wykorzystywane są syreny alarmowe w jednostkach OSP.

XII. 4. Współpraca z policją

Gmina Kowale Oleckie na bieżąco współpracowała z Komendą Powiatową Policji w Olecku przede wszystkim w obszarze wspólnych działań prewencyjnych na rzecz dzieci i młodzieży szkolnej.

ROZDZIAŁ XIII MAJĄTEK I BUDŻET GMINY

XIII.1. Wykonanie budżetu

Polityka finansowa Gminy Kowale Oleckie realizowana jest w oparciu o uchwałę budżetową corocznie uchwalaną przez Radę Gminy Kowale Oleckie, która określa źródła dochodów, kierunki wydatkowania środków oraz przychody i rozchody budżetu.

Wykonanie budżetu Gminy Kowale Oleckie w 2021 roku (w zł):

Dochody wyniosły **32 137 596,89 zł**, a wydatki **29 636 617,72 zł**.

Budżet Gminy Kowale Oleckie w 2021 roku zamknął się nadwyżką w wysokości **2 500 979,17 zł**.

XIII.2. Dochody

W 2021 roku dochody budżetu Gminy Kowale Oleckie wyniosły **32 137 596,89 zł**.

Tabela.XIII.1. Wykonanie dochodów budżetowych Gminy Kowale Oleckie w 2021 roku wg źródeł powstania (w zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie dochodów za 2021 r. (w zł)	Udział w dochodach ogółem (w %)
I. Dochody własne (na wysokość których ma wpływ Gmina)	6 330 072,40	19,70
1. Podatki lokalne (od nieruchomości, od środków transportu, rolny i leśny)	2 885 234,27	8,98
2. Podatki pobierane przez urzędy skarbowe (od czynności cywilnoprawnych, od spadków i darowizn, karta podatkowa)	213 944,98	0,67
3. Dochody z mienia (m.in. najem i dzierżawa majątku, sprzedaż majątku)	270 637,26	0,84
4. Opłata za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	93 098,39	0,29
5. Opłata za gospodarowanie odpadami	1 148 457,94	3,57
6. Inne dochody	1 718 699,56	5,35
II. Udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa	2 175 329,16	6,77
1. Podatek dochodowy od osób fizycznych	2 152 008,00	6,70

2. Podatek dochodowy od osób prawnych	23 321,16	0,07
III. Subwencje	11 156 361,00	34,71
IV. Dotacje	9 728 855,89	30,27
V. Środki ze źródeł zagranicznych związane z realizacją programów unijnych	968 564,05	3,01
VI. Środki z Funduszu Dróg Samorządowych	1 052 820,00	3,28
VII. Środki z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych	725 594,39	2,26
Dochody ogółem	32 137 596,89	100,00

XIII. 3. Wydatki

Tabela. XIII.3. Wykonanie wydatków budżetowych Gminy Kowale Oleckie za 2021 rok wg działów klasyfikacji wydatków budżetowych (w zł)

Lp.	Nazwa działu klasyfikacji wydatków	Wykonanie wydatków za 2021 r. (w zł)	Udział w wydatkach ogółem (w %)
1.	Rolnictwo i łowiectwo	901 215,42	3,04
2.	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	517 872,56	1,75
3.	Transport i łączność	2 647 816,49	8,93
4.	Gospodarka mieszkaniowa	60 470,09	0,20
5.	Działalność usługowa	90 272,14	0,30
6.	Administracja publiczna	2 780 621,17	9,38
7.	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	999,00	0,01
8.	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	139 494,52	0,47
9.	Obsługa długu publicznego	63 904,49	0,22
10.	Różne rozliczenia	0,00	0,00
11.	Oświata i wychowanie	7 952 869,55	26,83
12.	Ochrona zdrowia	144 785,27	0,49
13.	Pomoc społeczna	2 552 565,45	8,61
14.	Edukacyjna opieka wychowawcza	501 328,37	1,69
15.	Rodzina	7 165 554,39	24,18
16.	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 985 867,13	6,70
17.	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2 113 351,70	7,13
18.	Kultura fizyczna	17 629,98	0,06
Wydatki ogółem		29 636 617,72	100,00

Gmina ponosiła wydatki na realizację zadań, zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym. Znaczną część środków - blisko 7,4 mln zł stanowiły wydatki na zadania oświatowo-wychowawcze. Największą część wydatków budżetowych stanowiły wydatki związane z różnymi formami i programami w zakresie pomocy społecznej. Wydatki na ten cel łącznie

zamknęły się kwotą ponad 8,8 mln zł. Na wydatki majątkowe Gmina przeznaczyła w 2021 roku blisko 4,06 mln zł.

Tabela. XIII.4. Wydatki i dochody na 1 mieszkańca w 2021 roku (w zł)

Dochody ogółem na 1 mieszkańca	6 656,50
Wydatki ogółem na 1 mieszkańca	6 13848,11

*liczba mieszkańców w 2021 r. w Gminie Kowale Oleckie 4 828.

XIII.4. Przychody i rozchody

Gmina Kowale Oleckie nie zaciągnęła kredytu. Przychody budżetu Gminy Kowale Oleckie w 2021 roku wyniosły 4 073 667,90 zł. Na przychody złożyły się:

- niewykorzystane środki pieniężne, których mowa w art. 217 ust.2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych w kwocie 1 682 297,00 zł,
- wolne środki w kwocie 2 391 370,90 zł.

Rozchody wiązały się przede wszystkim ze spłatą kredytów w wysokości 965 400,00 zł.

Zadłużenie Gminy Kowale Oleckie na dzień 31 grudnia 2021 roku wynosi 3 713 903,00 zł.

Inwestycje w 2021 r. o łącznej wartości blisko 5,7 mln zł

- Opracowanie dokumentacji technicznej rozbudowy gminnej sieci wodociągowej,
- Zaprojektowanie i wykonanie przebudowy gminnej drogi wewnętrznej łączącej ul. Witosa z ul. Usługową w Kowalach Oleckich,
- Zaprojektowanie i wykonanie przebudowy gminnej drogi publicznej Nr 138006N i Nr 138007N w miejscowości Zawady Oleckie,
- Przebudowa gminnej drogi publicznej nr 138042N ul. Poprzeczna w Kowalach Oleckich,
- Zaprojektowanie i wykonanie przebudowy gminnej drogi publicznej nr 138072N w miejscowości Stożne,
- Przebudowa drogi gminnej Nr 138036N-ul.Leśnej w Kowalach Oleckich od km 0+000 do km 0+188,
- Budowa łącznika ul. Witosa z ul. Usługową w Kowalach Oleckich,
- Modernizacja kuchni przy ul. Kościuszki 88 w Kowalach Oleckich,
- Zakup i montaż drzwi rozsuwanych w Środowiskowym Domu Samopomocy w Kowalach Oleckich,
- Program Interreg Litwa-Polska „Połączona kultura – otwarte drzwi, serca i umysły,”
- Dostawa z montażem foteli do sali kina GCK,
- Wspólnie tworzymy miejsce do integracji, rekreacji i wypoczynku na świeżym powietrzu w sołectwie Jabłonowo,
- Budowa infrastruktury sportowej wraz z budynkiem socjalno-szatniowym.

ROZDZIAŁ XV

ZAKOŃCZENIE

Szanowni Państwo!

Ubiegły rok, podobnie jak 2020 był zdominowany przez pandemię koronawirusa, która postawiła całą społeczność w nowej, nieznanej wcześniej sytuacji. Był to dla nas czas próby i mierzenia się z nowymi wyzwaniami, a przede wszystkim z różnego rodzaju ograniczeniami, zakazami i nakazami. Sparaliżowane zostały w zasadzie wszystkie obszary życia społecznego. Całkowicie lub częściowo zamknięte zostały placówki oświatowe, instytucje kultury i urzędy. Funkcjonowaliśmy „zdalnie” i na dystans. Zostaliśmy praktycznie zmuszeni do minimalizowania kontaktów społecznych, przez co w 2021r. tylko w określonym reżimie sanitarnym mogliśmy organizować wcześniej zaplanowane spotkania w szerokim gronie, wydarzenia kulturalne czy sportowe. Najbardziej odczuwalne obostrzenia wprowadzone w związku z pandemią koronawirusa dotyczyły funkcjonowania oświaty, administracji i kultury. Sytuacja uległa znacznej poprawie w momencie rozpoczęcia szczepień przeciwko COVID-19 i pod koniec 2021 roku większość obszarów naszego życia ponownie wróciła do wcześniejszej aktywności. Mimo panującej pandemii najważniejsze zadania służące mieszkańcom udało się nam zrealizować. Trwały zaplanowane zadania inwestycyjne, remonty oraz przebudowy dróg gminnych, poprawialiśmy przestrzeń publiczną. Sukcesów było sporo, ale kolejne wyzwania stoją przed nami. Wciąż dużych nakładów finansowych wymagają gminne drogi, rozbudowa gminnego systemu wodno-kanalizacyjnego w tym oczyszczalni przydomowych, remonty infrastruktury oświatowej, infrastruktury oświetlenia ulicznego oraz zagospodarowania i doposażania przestrzeni ogólnodostępnej.

Dokonując krótkiej analizy należy wskazać, że zgodnie ze stałą tendencją utrzymującą się już od kilku lat nadal następował spadek liczby mieszkańców. W 2021 roku wyniósł on 59 mieszkańców i był głównie spowodowany migracją i spadkiem liczby urodzeń. Finanse Gminy były i są oparte przede wszystkim na subwencji ogólnej i dotacjach, gdyż dochody własne Gminy to niewielki udział w ogólnych dochodach samorządu. Taka struktura dochodów ogranicza skutecznie nasze możliwości inwestycyjne w infrastrukturę gminną oraz narzuca racjonalne wydatkowanie środków publicznych na bieżące potrzeby. Ponownie kolejny rok z rzędu pokazał, że wydatki w systemie oświaty w coraz większym stopniu obciążają budżet Gminy. To już nie tylko spadek liczby uczniów, ale także mniejszy udział środków otrzymywanych z budżetu Państwa skutecznie wpływa na tę sytuację.

Dodam, że wspólnym mianownikiem działań inwestycyjnych podejmowanych przez Gminę Kowale Oleckie zawsze było i jest podnoszenie poziomu życia mieszkańców. Zachęcam wszystkich zainteresowanych, do lektury niniejszego dokumentu i wypracowania własnej opinii na temat zmian jakie doświadczyła nasza Gmina w 2021 roku.

Uwzględniając powyższe, zwracam się do Rady Gminy w Kowalach Oleckich o udzielenie wotum zaufania na podstawie art. 28aa ust. 9 ustawy o samorządzie gminnym.

